

Nordland Arbeiderparti

Årsmøtesak 5/2017

Innkomne saker

-fra kommunepartiene

-fra styret

Styrets forslag til vedtak: Alle saker oversendes redaksjonskomiteen.

Innkomne forslag til årsmøtet 2017 for Nordland Arbeiderparti

Forslag 1-47 fra kommunepartiene.

Forslag 48-52 fra styret.

Forslag til innstilling: Alle forslag oversendes redaksjonskomiteen.

Innhold

Innkomne forslag til årsmøtet 2017 for Nordland Arbeiderparti.....	2
TEMA SAMFUNN.....	6
Forslagsstiller: Bodø Ap	6
1 Ny narkotika politikk	6
Forslagsstiller: Bodø Ap	6
2 Lærermangel	6
Forslagsstiller: Bodø Ap	7
3 Lønn under praksis ved høyere utdanning	7
Forslagsstiller: Alstahaug Ap	8
4 Bekymring for tilbudsmangfoldet ved Sandnessjøen videregående skole... ..	8
Forslagsstiller: Alstahaug Ap	9
5 Fortsatt opptak av studenter til sykepleierutdanning i Sandnessjøen.....	9
Forslagsstiller: Hemnes Ap.....	10
6 Forvaltning av utmarka i kommunen.....	10
Forslagsstiller: Hemnes Ap.....	11
7 Lokalsamfunnet må få sin del av verdiskapningene	11
Forslagsstiller: Narvik Ap.....	12
8 Forsvarets verkstedsmiljøer i Ofoten må styrkes og gis en sentral rolle i den økte aktiviteten i regionen	12
Forslagsstiller: Narvik Ap.....	13
9 Utflytting av statlige arbeidsplasser	13
Forslagsstiller: Narvik Ap.....	14
10 Styrking av ingeniørutdanning og forskning ved UiT Narvik	14
Forslagsstiller: Gildeskål Ap	16
11 Produksjonsavgift på oppdrett av laks/ørret.....	16
Forslagsstiller: Sørfold Ap	17
12 Kommuneøkonomi.....	17
Forslagsstiller: Vefsn Ap.....	17

13 Det frivillige musikklivet i Nordland.....	17
Forslagsstiller: Rana Ap.....	18
14 Kommuneøkonomi og skatt	18
Forslagsstiller: Rana Ap.....	18
15 Slå ring om sluttvederlagsordningen	18
Forslagsstiller: Fauske Arbeiderparti.....	19
16 Sjunghatten folkehøgskole	19
Forslagsstiller: AUF i Nordland.....	20
17 Ja til eggdonasjon.....	20
Forslagsstiller: AUF i Nordland.....	20
18 Utrede altruistisk svangerskaps-surrogati i Norge	20
Forslagsstiller: AUF i Nordland.....	21
19 Like forutsetninger for støtte til trossamfunn.	21
Forslagsstiller: AUF i Nordland.....	21
20 Hydrogenenergi.....	21
Forslagsstiller: AUF i Nordland.....	22
21 Anonym lærerevaluering	22
Forslagsstiller: AUF i Nordland.....	23
22 Bofellesskap for eldre og studenter.....	23
Forslagsstiller: AUF i Nordland.....	24
23 Legalisering av eutanasi	24
Forslagsstiller: Vega Arbeiderparti.....	26
24 Arkitekturlandskap Nordland.....	26
Forslagsstiller: Vega Arbeiderparti.....	27
25 Vår industrihistorie.....	27
Forslagsstiller: Vestvågøy Arbeiderparti.....	28
26 Etablering av oljevern- og miljøsentre på Vestvågøy.	28
Forslagsstiller: Vestvågøy Arbeiderparti.....	29
27 Forsøpling av havområdene.....	29
Forslagsstiller: Bindal Arbeiderparti	29
28 Behov for statlige midler til bredbåndsutbygging i distriktene	29
TEMA KLIMA, MILJØ, NÆRING.....	30
Forslagsstiller: Bodø Ap	30

29 Forbud mot plastservice	30
Forslagsstiller: Alstahaug Ap	30
30 Det grønne skifte og vannkraft.....	30
Forslagsstiller: Røst Ap	31
31 Nordland VI, Nordland VII og Troms II.....	31
Forslagsstiller: Moskenes Ap.....	33
32 Konsekvensutredning av Nordland VI, Nordland VII og Troms II.....	33
Forslagsstiller: Vefsn Ap.....	33
33 Vår oljeindustri er basis for arbeid, verdiskaping, velferd – og miljø!	33
Forslagsstiller: Rana AP.....	35
34 Oljeindustrien er basis for arbeid, verdiskaping, velferd – og miljø.	35
Forslagsstiller: AUF i Nordland.....	36
35 Tittel: Et oljefritt Lofoten, Vesterålen og Senja	36
Forslagsstiller: AUF i Nordland.....	37
36 Papirløse møter.	37
Forslagsstiller: Vega Arbeiderparti.....	37
37 Gårdssparing for ungdom.....	37
Forslagsstiller: Meløy Ap	38
38 Forsøpling av havet.....	38
Forslagsstiller: Meløy Arbeiderparti	39
39 Grønne Industrietableringer.....	39
TEMA SAMFERDSEL	40
Forslagsstiller: Bodø Ap	40
40 Ny Lufthavn i Bodø inn i Nasjonal Transportplan 2018-2029.....	40
Forslagsstiller: Alstahaug Ap	41
41 Samferdsel på kysten	41
Forslagsstiller: Narvik Ap.....	42
42 Fersk fisk trenger dobbeltspor!	42
Forslagsstiller: Vågan Ap.....	43
43 Videreføring av Nordlandsbanen fra Fauske til Narvik og videre til Tromsø	43
Forslagsstiller: Vågan Ap.....	43
44 Nytt samferdselskart for Nordland	43
Forslagsstiller: Ballangen Ap	43

45 Båtforbindelse til Evenes lufthavn.....	43
Forslagsstiller: Sortland Arbeiderparti.....	44
46 Vesteråls­gata må utbedres.....	44
Forslagsstiller: AUF i Nordland.....	44
47 Gård- og fiskerisparing for ungdom	44
Forslagsstiller: Styret.....	45
48 Ressursene i nord skal gi industriell utvikling.....	45
Forslagsstiller: Styret.....	46
49 Et sterkt landbruk i hele landet.	46
Forslagsstiller: Styret.....	47
50 Fisken må gi større verdiskaping i kystsamfunnene	47
Forslagsstiller: Styret.....	48
51 Sats på kultur!	48
Forslagsstiller: Styret.....	50
52 LoVeSe.....	50

TEMA SAMFUNN

Forslagsstiller: Bodø Ap

1 Ny narkotika politikk

Norsk narkotikapolitikk har i mange tiår hatt som mål å reduseres omsetningen og bruk av narkotiske stoffer. Dette skjer ved hjelp av et stort antall virkemidler, informasjon og andre forebyggende tiltak, og behandling av langt komne brukere.

Det mest omtalte virkemiddelet er allikevel kriminaliseringen av narkotiske stoffer, både oppbevaring, bruk og omsetning. Straffene er harde – både formell og sosial karakter.

Politikken har ikke gitt de ønskede resultatene, og et altfor stort antall unge brukere bruker fremdeles narkotika. Når disse først har tatt sin første hasjrøyk er de i prinsippet kriminelle og barrieren er brutt. For noen blir dette en inngangsport til verre kriminalitet.

Bodø Arbeiderparti ber om at det tas initiativ til en revisjon av narkotikapolitikken med den hensikten å finne mer effektive virkemidler for å redusere omsetning og bruk av narkotiske stoffer.

Forslagsstiller: Bodø Ap

2 Lærermangel

Norge står ovenfor en alvorlig situasjon der vi vil få mangel på lærere de kommende årene, og der dette først vil merkes er i nord. Analyser fra NAV viser at mangelen kan bli så høy som 4000 lærere i 2040. Mangelen på lærere vil bety større andel ufaglærte lærere i skolen, og denne utviklingen har allerede begynt i Nordland. I dag har Nordland 6 % ufaglærte lærere. Situasjonen blir enda mer alvorlig når man ser på søkertallene til lærerutdanningen. I år var det en nedgang på 3,9% og nedgangen på studenter er spesielt tydelig ved utdanningsinstitusjonene i nord.

Læreryrkes attraktivitet må økes for å få flere søkere og for å bringe tilbake lærere som ikke lenger jobber i skolen. Mer tillit til læreren og frihet i jobben er viktig for at unge ønsker å bli lærer og for at de skal stå i jobben. Kommunalt må det satses på offensive tiltak slik som rekrutteringskampanjer og signeringsstipend for å sikre at det er nok fagutdannede lærere i kommunene. På nasjonalt nivå må både høyere lønn og ordninger med redusert studielån vurderes.

Norge står ovenfor store omstillinger. En avgjørende faktor for denne omstillingen er kunnskap. Da trenger vi faglig dyktige lærere som har et engasjert for å undervise. Å være lærer er et av de viktigste yrkene vi har i samfunnet. Det burde gjenspeiles i yrkes status.

Forslagsstiller: Bodø Ap

3 Lønn under praksis ved høyere utdanning

Det er et ønske i samfunnet å få flere ferdigutdannede sykepleiere, lærere, politibetjenter og barnehagelærere. Et fellestegn ved alle disse utdanningene er praksis som en del av utdanningsløpet. Praksis er en viktig del av utdanningen både erfarings- og kompetansemessig. Det lar studenten utvikle seg og håndfaste knagger å henge teorien på. Praksisen er også en del av vurderingen om studenten er sikket som yrkesutøver innen det aktuelle feltet.

Det er et velkjent faktum at studentenes økonomi sjeldent har vært dårligere. Boligmarkedet er trangt og prisene er høye. Stipendet har ikke vært prisregulert på lang tid. Løsningen til mange studenter er å skaffe seg deltidsjobb ved siden av studiet. Utfordringen for studenter med praksis som en del av utdanningsløpet er økonomien i praksisperioden. I selve praksisperioden er studenten i full jobb innen det aktuelle feltet. Perioden strekker seg varer mellom fire og 18 uker i løpet av et semester. I tillegg forventes det at studenten skal holde seg oppdatert på pensum og gjennomføre studieoppgaver. Avhengig av studiestedet kan avstanden til vertskommunen variere kraftig. Noen studenter forventes å bo på praksisstedet på grunn av avstand og mangel på pendlemuligheter. Ettersom praksisen er obligatorisk og tidsbegrenset havner studenter i en situasjon hvor de må betale for to bopeler.

I den perioden er det vanskelig for en student å ha en deltidsjobb. Flere studenter må avbryte sitt studium av økonomiske årsaker. Dette er svært uheldig. Når det er så ønskelig med flere ferdigutdannede innen disse yrkene, bør det legges til rette at flest mulig skal kunne gjennomføre utdanningen. Det bør vurderes med lønn under praksis. Det er ikke nødvendig med full lønn, men målet er en støtte til studenter ute i praksis. Det bør være studiestedet som er ansvarlig for utbetalingen av praksislønn, ikke praksisstedet da det kan ha negativ innvirkning på inntaket av praksisstudenter. Studiestedet bør kompenseres økonomisk fra staten, for å kunne gjennomføre utbetalingen uten at det går utover andre studieområder.

En slik ordning bør innføres for å gjøre det mer gjennomførbart og attraktivt å studere slike viktige og samfunnsnyttige yrkesretninger.

AP ber om at det etableres et system som kompenserer for merkostnader ved to bosteder i praksisperioden

Forslagsstiller: Alstahaug Ap

4 Bekymring for tilbudsmangfoldet ved Sandnessjøen videregående skole

I sist fylkesting, desember 2016, ble studieprogrammet Design og håndverk permanent lagt ned. Elever som går ut av grunnskolen, og som tradisjonelt sokner til Sandnessjøen videregående skole, har dermed kun 6 ulike skoletilbud/linjer å velge mellom på VG 1 nivå. VG. 1 tilbudene er av særlig interesse, fordi disse tilbud gjelder distriktets 10. klassinger.

Samtidig som Alstahaug Arbeiderparti beklager at linjen for Design og Håndverk ble permanent nedlagt, så advares det også sterkt mot en eventuell ytterligere reduksjon/svekkelse av studietilbud ved Sandnessjøen videregående skole. Tvert om, så bør tilbudsmangfoldet ved skolen styrkes. Dette syn begrunnes i flere forhold.

Elever som går ut av 10. klasse må nå i større grad enn tidligere ta til takke med sitt «2. fagønske» eller de må reise bort og flytte på hybel. Både bredde i fagtilbud og det å flytte på hybel, vet man har stor betydning i forhold til gjennomføringen i videregående skole. Det er klart og foretrekke at flest mulig elever gis mulighet til velge i et bredest mulig tilbudsmangfold i sitt nærmiljø. Et bredt tilbud av «linjer» gir ungdommene en styrket mulighet for å gjennomføre videregående opplæring med bestått vitnemål, fordi flere får igjennom sitt «1. fagønske». Videre er det slik at det å ha et bredest mulig studietilbud til 10. klassingene gjør at Alstahaug kommune og omkringliggende kommuner får beholde ungdommen i nærmiljøet lengre, fordi færre ungdommer slipper/utsetter det å flytte fra kommunen. Det har en positiv verdi i øyeblikket, både for den enkelte ungdom og for lokalsamfunnet. På lengre sikt vil et bredest mulig studietilbud kunne gjøre det enklere å holde på eldre arbeidssøkende ungdom. Flere eldre - unge med lokal tilhørighet gir bedret mulighet for stabil arbeidskraft for våre lokale bedrifter.

Sandnessjøen videregående skole rekrutterer elever fra øygrupper i nærområdet. Disse elevene må dagpendle til skolen. Dette gjelder en ganske betydelig andel ungdommer. En ytterligere nedbygging av tilbudsstruktur ved Vgs i Sandnessjøen vil kunne medføre at barnefamilier velger bort å bosette seg i kommuner som for eksempel Herøy og Dønna. Begrunnelsen for et slikt valg kan finnes i at man ikke ønsker å sende sine framtidige 15 åringer på hybel. Nærmeste videregående skole er i Mosjøen, og dit er det ikke mulig å dagpendle for skoleungdommer bosatt i disse øykommunene. Herøy og Dønna risikerer å miste ressurssterke arbeidssøkende mennesker, og mye flott ungdom, som en direkte konsekvens av en ytterligere svekkelse av tilbudsstrukturen ved Sandnessjøen videregående

skole. Dersom omkringliggende kommuner svekkes, så svekkes også Alstahaug kommune og Sandnessjøen som handelssentrum. Det er med andre ord meget god distriktpolitikk i å opprettholde et bredest mulig fagtilbud ved Sandnessjøen videregående skole.

Årlig rekrutterer Sandnessjøen videregående skole ca. 150 – 160 elever fra kommunene Alstahaug, Herøy, Dønna og Leirfjord. Dette antallet kommer til å holde seg tilnærmet uforandret fram til 2020. I tillegg så rekrutterer også skolen noen elever fra Træna og Lurøy. Dagens tilbudsstruktur, med de linjer som tilbys VG. 1 elever, består kun av 6 kurs. Disse kurs er Elektro, Teknikk og Industriell produksjon, Helse og oppvekst, Salg og Service, Studiespesialisering og Idrettsfag. Alstahaug Arbeiderparti mener at det burde vært enda flere tilbud enn de 6 tilbud som i dag finnes.

Sandnessjøen videregående skole, med ca. 450 elever, er kåret til Nord Norges beste skole med tanke på gjennomføring. Svs har en gjennomføringsprosent som ligger mer enn 10% over Nordland fylkeskommunes krav til gjennomføring, som er på 75%. Gjennomføringen gjelder også for elever med et yrkesfaglig utdanningsløp. Tilbudsstrukturen ved skolen er bygd opp over år, og er tilpasset næringslivet i området sine behov. Sandnessjøen videregående skole har gode samarbeidspartnere i diverse fagetater, Alstahaug kommune, Opplæringskontoret og lokale bedrifter.

Når Sandnessjøen videregående skole i dag kun står med et studiemangfold på 6 linjer til VG 1 elever, så gir dette stor grunn til stor bekymring. Med bakgrunn i det som er nevnt tidligere, så advarer Alstahaug Arbeiderparti imot en ytterligere svekkelse av tilbudsstrukturen ved skolen. I stedet bør det arbeides for at man får enda flere «linjer». Dette fordi man da sikrer et solid og godt studietilbud til områdets elever, samtidig som skolens samfunnsoppgave i et videre perspektiv løses på en best mulig måte.

Forslagsstiller: Alstahaug Ap

5 Fortsatt opptak av studenter til sykepleierutdanning i Sandnessjøen

Etter målrettet og godt arbeid fra flere aktører i regionen ble det høsten 2000 etablert en 4 årlig deltidsutdanning i regi av daværende Høgskolen på Nesna i Sandnessjøen. Siden da er det utdannet 178 sykepleiere, de fleste fra Helgeland, og gitt videreutdanning til 100 i tillegg. Pr. i dag er det 62 studenter som er inne i et bachelor studieløp. De siste 36 ble tatt opp høsten 2015 og vil avslutte sin utdanning våren 2019. Sykepleierutdanningen i Sandnessjøen har hele tiden hatt god søkning.

Siden oppstarten har det fra høgskolens side vært satset bredt på kompetanse- og fagutvikling slik at tilbudet skulle være godt rustet til å møte fremtidige behov.

Utdanningen har vært en god rekrutteringskilde for helse- og omsorgsektoren i regionen, og uten tvil bidratt til en kvalitetsheving innen sektoren. For eksempel startet tidligere Undervisningssykehjemmet eller Utviklingssenter for sykehjem i Nordland etter initiativ fra lærerkollegiet i Sandnessjøen.

Etter fusjonen inn i Nord universitet er det ikke blitt tatt opp nye studenter ved utdanningen, og det råder stor usikkerhet rundt evt. videre satsing på studiested Sandnessjøen. Den nye deltidsutdanningen i sykepleie gjennomfører sine samlinger ved Campus Helgeland på Mo.

I likhet med resten av landet står Alstahaug og de omkringliggende kommunene foran store utfordringer innen pleie- og omsorgsektoren knyttet til en raskt økende andel eldre i befolkningen. God og økt tilgang på faglært arbeidskraft vil være en forutsetning for at kommunene kan sørge for et nødvendig tjenestetilbud til sine innbyggere.

Sykehuset i Sandnessjøen har vært en viktig samarbeidspartner i alle år og en stor mottaker av ferdig utdannede sykepleiere.

Dersom det i fremtiden ikke skal utdannes sykepleiere i Sandnessjøen, vil regionens posisjon som lokaliseringssted for et fremtidig felles sykehus for Helgeland bli betydelig svekket.

Årsmøtet ber Helgeland regionråd om snarlig å ta initiativ til å bygge de nødvendige allianser som skal arbeide for at Nord universitet fortsatt skal ha opptak til fullverdig utdanning av sykepleiere ved studiested Sandnessjøen.

Årsmøtet forutsetter at styret og kommunestyregruppa følger opp denne saken.

(De to siste avsnittene må omformuleres → tilpasses fylkespartiets muligheter til å påvirke saken)

Forslagsstiller: Hemnes Ap

6 Forvaltning av utmarka i kommunen

I 2007 la Samerettsutvalget II frem sin innstilling etter mange års arbeid med å se på hvordan man skulle forvalte utmarka i Nordland og Nord-Troms.

Etter lang politisk dragkamp ble denne lagt i en skuff og ligger der enda. Det er nå tid for å hente den frem igjen.

Sør om oss har de hatt Fjelloven siden 1975 og nord om oss gjelder Finnmarksloven.

Regjeringen har nedsatt et lovutvalg som skal gjennomgå fjelloven som nå er over 40 år, fjelloven gjelder sør for Nordland, men i mandatet åpnes det ikke for å se på en mulig utvidelse nordover til Nordland og Nord-Troms.

Det er nå på høy tid at også lokale myndigheter i Nordland og Nord-Troms får overta forvaltningen av sin utmark slik resten av landet får. I dag er vi «annerledeslandet» i Norge.

Statskog SF er landets største grunneier, og forvalter om lag 1/5 av Norge, eller 60.000 km², og de er en stor grunneier i Nordland og Troms.

Det haster med å få dette avklart, i disse dager driver Statskog og selger ut eiendommer, noe som bør stoppes inntil det er avklart hvordan fremtidig forvaltning skal være organisert

Utmarka er en viktig del av det samla ressursgrunnlaget i Nordland, og betydningen av disse verdier vil øke i åra framover.

Forvaltningen av statens resteiendom vil innebære et stort ansvar for betydelige ressurser, og disse må benyttes for å skape regional utvikling.

Samerettsutvalgets forslag innebar at man endelig kunne få en lokal forvaltning av utmarksområdene i hele landet – også i Nordland og Troms

Prinsippet om lokal forvaltning betyr at befolkningen i de aktuelle områder -både samer og ikke samer -vil få medinnflytelse på bruken og disponeringen av «egne» ressurser.

Flertallsforslaget fra SRU II var at inntektene fra utmarksforvaltningen, på samme måte som i Sør-Norge, skulle «pløyes tilbake» til lokalsamfunnene

Alle inntekter fra storviltjakt, småviltjakt og fiske, samt halvparten av alle festeavgifter skulle tilfalle utmarkstyrene, og utmarksstyrene skulle bestemme hvordan overskuddet skulle brukes

Hemnes Arbeiderparti vedtok enstemmig følgende:

Hemnes Arbeiderparti ber Nordland fylkeskommune ta initiativ til å få satt i gang arbeidet igjen med utgangspunkt i lokal forvaltning av utmarka i Nordland.

Hemnes Arbeiderparti ber årsmøtet i Nordland Arbeiderparti vedta og deretter å oversende uttalelsen til Nordland fylkeskommune.

Forslagsstiller: Hemnes Ap

7 Lokalsamfunnet må få sin del av verdiskapningene

Bakgrunn: Kraftkommunene taper inntekter som følge av at kapitaliseringsrenten ikke reduseres..

Forslag: Hemnes Arbeiderparti ber om at man snarest mulig justerer ned kapitaliseringsrenten i eiendomsskatten på kraftanlegg til ca. 3 % slik at den gjenspeiler dagens lave rentenivå.

H/FRP-regjeringen vil ikke følge opp stortingets vedtak om at kapitaliseringsrenten for vannkraftanlegg justeres, noe som har medført at kommunene taper ca. 400 mill.kr. i 2017 på eiendomsskatten.

For Hemnes Kommune utgjør dette over 10 mill.kr. i reduserte inntekter bare for 2017, og om ikke renta endres vil det bli minst tilsvarende beløp i 2018.

Kapitaliseringsrenten er i dag på 4,5 % og har ikke blitt justert siden 2011 på tross av det lave rentenivået generelt de senere år.

Hemnes Arbeiderparti ber om at renten justeres slik som Stoltenberg-regjeringen forutsatte ved behandlingen av statsbudsjettet for 2012, og viser også til at flertallet på Stortinget 5. desember 2016 vedtok statsbudsjettet der man ber regjeringen vurdere kapitaliseringsrenten. Så langt har ikke regjeringen fulgt opp dette på tross av gjentatte henvendelser fra Stortinget.

Vannkraft er en viktig ressurs for landet og det er viktig at lokalsamfunnene som stiller sine naturressurser til disposisjon får sin del av inntektene.

Arbeiderpartiet har i alle år vært klare på denne politikken og i programmet for 2013-2017 sa Arbeiderpartiet i sitt program:

«At den norske vannkrafttradisjonen videreføres ved at lokalsamfunn som stiller sine naturressurser til disposisjon for vannkraftproduksjonen, får en del av skatteinntektene. Inngrep i naturmiljøet skal gjøres med forståelse og aksept fra berørte lokalsamfunn og slik at deler av inntektene tilfaller lokalsamfunnene også med endret teknologi for utnytting av vannkraft.»

Forslagsstiller: Narvik Ap

8 Forsvarets verkstedsmiljøer i Ofoten må styrkes og gis en sentral rolle i den økte aktiviteten i regionen

Bakgrunn: Regjeringens privatiseringslyst kan true sterke verksteds- og teknologimiljø i nord.

Forslag: Ofoten har to sterke verkstedsmiljøer som er en del av Forsvaret. For hæren er Bjerkvik Tekniske Verksted (BTV) det eneste verkstedet i nord og ett av to i landet. BTV har 110 arbeidsplasser og høy teknologisk kompetanse. For sjøforsvaret er Ramsund Orlogsstasjon (ROS) det største miljøet ved siden av Håkonsvern i Bergen.

Verkstedene har eksistert siden 2. verdenskrig og har kompetanse på høyt nivå som kan brukes både i fredstid og i skarpe situasjoner. Begge verkstedene kjøper i stor grad tjenester fra sivile miljøer med kompetanse som utfyller dem og tilfører kapasitet ved store oppdrag.

Et eksempel er at BTV da de leverte 2 F4 kampstøtte-vogner til Hæren, var det ved hjelp av underleveranser fra blant annet Narvik og Momek i Rana.

En viktig konsekvens av at verkstedene har en uvurderlig kompetanse på militært materiell, er at de gjør Forsvaret til en kompetent innkjøper og kan bistå ved innkjøp og teste det som leveres av andre.

Den sittende regjeringen viser stor privatiseringslyst, og dette gjelder også innenfor forsvaret. Det er viktig at Arbeiderpartiet markerer tydelig at våre felles verkstedsmiljøer ikke skal selges til private.

Leveranser til forsvarssektoren er i stor grad dominert av internasjonale selskaper eller store nasjonale selskaper som ikke har eierskap eller virksomhet i nord. Bruken av våre felleseide verksteder er den beste garantien for at Forsvarets aktiviteter i nord fører til muligheter for å levere for nordnorsk næringsliv.

Bedrifter i Nordland, Troms og Finnmark har tradisjonelt levert til BTV og ROS og vil gjøre det i framtida, hvis disse kompetente miljøene får bestå i nord.

Forslagsstiller: Narvik Ap

9 Utflytting av statlige arbeidsplasser

Bakgrunn: Offentlige arbeidsplasser må spres over hele landet – og hele landet må tas i bruk.

Forslag: Gjennom flere tiår er statlige arbeidsplasser sentralisert til Oslo-regionen.

Det er svært god distriktspolitikk å ta hele landet i bruk.

Offentlige kompetansearbeidsplasser er effektive virkemidler til regional utvikling og styrker byer og tettsteder utenfor storbyene. En slik politikk demper også boligprisutvikling, trafikk- og miljøutfordringer i storbyer og Oslo spesielt.

Det er sterkt betenkelig at antallet statlige arbeidsplasser i hovedstaden fortsetter å vokse sterkt, på tross av politiske utsagn fra dagens Høyre-FrP-regjering om at så ikke skulle skje. Dette tyder på svak politisk styring, og bærer bud om at statlige etater og foretak gjør som de selv og ledelsen vil.

En ny desentraliserings-politikk kan ikke bare handle om at nye etater eller arbeidsplasser skal lokaliseres rundt om i landet. Det må også handle om å flytte eksisterende virksomheter ut av Oslo.

Erfaringen fra slik utflytting tidligere – så som eksempelvis Luftfartstilsynet til Bodø, Sjøfartsdirektoratet til Haugesund, Direktoratet for beredskap og samfunnssikkerhet til Tønsberg og post- og teletilsynet til Lillesand – er i hovedsak positiv. Effektivitet og leveringsevne blir beholdt og styrket på lengre sikt, tilgangen på relevant kompetanse er god, og de statlige virksomhetene samspiller med næring og andre fagmiljøer og styrker regionene de lokaliseres til.

Narvikregionen har åpenbare fortrinn og sterke næringsmiljø innen blant annet fornybar energi, teknologi, logistikk og reiseliv.

Innenfor fornybar energi, jernbane-sektor og transport har man både næringsaktører, offentlige foretak og institusjoner samt høyere utdanning og forskning i Narvikregionen.

Den strategiske næringsplanen for regionen må tydeliggjøres og konkretiseres på dette feltet – og en handlingsplan må iverksettes i samarbeid med regionale myndigheter og relevante aktører.

I Nordland bør vi sammen utmeisle en strategi for hvilke offentlige kompetansemiljø som skal styrkes utenfor det sentrale miljøet.

Forslagsstiller: Narvik Ap

10 Styrking av ingeniørutdanning og forskning ved UiT Narvik

Bakgrunn: Bærekraftig vekst i nord betinger mer teknologikompetanse.

Forslag, oppsummert:

UiT Narvik må videreutvikles og styrkes, for å innfri næringslivets og det offentliges kompetansebehov.

Det teknologiske fakultet (ITV) kan utvikles videre med et Kompetansesenter for fornybar energi, samt Kompetansesenter for bygg/anlegg og for logistikk/produksjonsteknologi.

Det nordnorske oppdraget forutsetter god rekruttering og realfag-kompetanse hos studentene – og at det offentlige langsiktig finansierer forkurs flere steder.

UiT oppfordres til å etablere et studium innen idrett friluft og reiseliv; som blir en oppfølging av den mangeårige idrettssatsingen til fylkeskommunen og Narvik videregående skole.

UiT-ledelse i Narvik og Nordland, og fakultetsledelse, er en forutsetning for landsdels-oppgaget.

Utdypende: Det grønne skiftet og økt verdiskaping i nord er avhengig av kompetanse. Tilstrekkelig kompetanse er avhengig av gode utdanningsinstitusjoner som virker i hele landsdelen og for hele landsdelen.

Virkeområdet til Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi (IVT) ved UiT Narvik er hele Nord-Norge. Fakultetet bygger på 60 års erfaring som utdanningsinstitusjon, og driver utdanning i Narvik og ved Campus Alta og Campus Tromsø, desentralisert utdanning i Rana og Bodø, samt nettutdanning.

I tillegg har UiT Narvik et sterkt miljø innen helse- og økonomifag.

UiT Campus Narvik må styrkes som Nord-Norges og UiTs fakultet for ingeniørstudier og forskning. En UiT-struktur som sentraliserer all fakultetsledelse til Tromsø, som en konsulentrapport foreslår, er en trussel mot det helhetlige og samtidig desentraliserte nordnorske samfunnsoppdraget. Ledelsen for fakultet eller dette vitenskapsområde, nr. 2-nivået i ledelse, i Narvik og Nordland er en forutsetning for landsdelsoppgaven.

Rekruttering forutsetter realfag-kompetanse. Ingeniørstudier som på Mo og i Bodø forutsetter desentraliserte forkurs. Disse har vært finansiert av skolen selv og av fylkeskommuner. Langsiktig offentlig basisfinansiering må sikres.

Bygg/anlegg er den største bransjen i Nord-Norge. UiT vil sammen med næringsaktører etablere et kompetansesenter for bygg/anlegg i Narvik. Campus Narvik har utdanning, forskning, videreutdanning, samt laboratorier til formålet.

Fagområder som betong og arktisk vedlikehold, og arktisk maritim klynge, holder et meget høyt internasjonalt nivå.

Akademia, næringsliv og myndigheter oppfordres til å støtte opp under utvikling og etablering av et slikt kompetansesenter.

ITV ved Campus Narvik, i samarbeid med Norut Narvik og næringsliv, innehar sterk kompetanse innen fornybar energi og innenfor kaldt klima generelt. Det forutsettes at UiT bygger på denne kompetansen i utviklingen av forskning og

høyere utdanning. Et senter for fornybar energi innen UiT bør etableres ved UiTNarvik.

Narvikregionen har et sterkt idretts-, friluftsliv- og reiselivsmiljø – og ei idrettslinje ved Narvik vgs. UiT er oppfordret til å følge dette opp med ei idrettsfaglig høyere utdanning; et studium innen idrett, friluftsliv og reiseliv.

Landsdelens universitetsbyer har ulike fortrinn. Det oppfordres til enda tettere samarbeid mellom ulike utdanningsmiljø. Eksempelvis ligger det på Mo til rette for et samarbeid mellom UiT Narvik og Nord Universitet innen produksjonsteknologi/industriell forretningsutvikling.

UiT Narvik skal styrke Nord-Norge og Nordland. Teknologi og logistikk er satsingsområder.

Forslagsstiller: Gildeskål Ap

11 Produksjonsavgift på oppdrett av laks/ørret.

Bakgrunn: Oppdrett av laks/ørret har aldri hatt større lønnsomhet enn i dag. Samtidig sliter mange vertskommuner økonomisk og har store kostnader ved tilrettelegging for denne næringen.

Det vedtatte havbruksfondet som skulle gi en økonomisk kompensasjon til de kommuner som har lagt til rette for fiskeoppdrett, fungerer ikke. Dette fondet baserer seg på inntekt fra nye konsesjoner og økt produksjon. I dag tildeles få nye konsesjoner og produksjonen øker ikke, bl.a. på grunn av problemer med lakselus.

Kommunene ikke får den kompensasjon de var tiltenkt, samtidig som media forteller om milliardoverskudd i næringen.

Arbeiderpartiet må snarest gå inn for en produksjonsavgift pr. kg. produsert laks/ørret. Denne avgiften skal gå direkte til de kommuner som har lagt til rette for slik oppdrett.

En avgift på 25 øre pr. kg vil gi en fornuftig kompensasjon, samtidig som belastningen for næringen er akseptabel.

Gildeskål Arbeiderparti mener næringen på sikt vil være tjent med å spille på lag med kommunene, ikke minst når det gjelder behovet for tilrettelagt areal. Alternativet blir at den veksten i næringen som myndighetene legger opp til, ikke vil komme.

Forslag: Nordland Arbeiderparti går inn for at det skal opprettes en produksjonsavgift på 25 øre per kg. produsert laks/ørret i oppdrett.

Forslagsstiller: Sørfold Ap

12 Kommuneøkonomi

Sørfold Arbeiderparti ser med stor bekymring på dagens kommuneøkonomi i landet. Det må være sammenheng mellom oppgaver og overføringer.

Forslagsstiller: Vefsn Ap

13 Det frivillige musikklivet i Nordland.

Bakgrunn: Frivilligheten trenger egnede lokaler og arenaer for sin aktivitet, i tillegg til forutsigbar økonomi. En av kommunenes sentrale oppgaver når det gjelder tilrettelegging for frivillig aktivitet er å sikre tilgang til egnede lokaler. Målet er at flere av kommunenes lokaler, uteplasser og anlegg skal være tilgjengelige og fylles med frivillig aktivitet. Eksisterende lokaler og anlegg må gjøres mer tilgjengelig, slik at disse er i bruk større deler av døgnet og nye lokaler må tilpasses slik at de kan fylles med aktiviteter også ut over det som er kjernevirksomheten.

En viktig finansieringskilde er overskuddet fra Norsk Tipping. Norsk Tipping ble etablert av idrettsforbundet og Fotballforbundet for å finansiere idretten og har i dag enerett på pengespill og store lotterier i Norge. Overskuddet tilfaller en rekke frivillige lag og organisasjoner. Idretten mottar 64% av overskuddet, humanitære organisasjoner mottar 18% og ulike kulturaktiviteter 18%. Fra 2014 er også utviklingsmidler til arkiv, museum og bibliotek, flyttet fra statsbudsjettet til kulturens andel av spillemiddeloverskuddet.

Hva vi ønsker:

- Sikre kulturfrivilligheten tilgang til egnede lokaler
- Offentlige oppgaver, som arkiv, museum og bibliotek, bør ikke finansieres av spillemidlene

Forslag: Nordland AP skal legge til rette for det frivillige kulturlivet, gjennom dialog med og støtte til kulturorganisasjonene i fylket.

Nordland AP skal sørge for at det innledes en kartlegging av rammebetingelsene for det frivillige musikkliv, i samarbeid med Norsk musikkråds fylkesavdeling.

Forslagsstiller: Rana Ap

14 Kommuneøkonomi og skatt

Den blå – blå regjeringen fortsetter med sin omvendte Robin Hood politikk, tar fra de som har minst og gir til de som har mest. Regjeringen har i statsbudsjettet blant annet vedtatt å fjerne den såkalte sykdomslisten (Diagnoselisten), som sikrer gratis fysioterapi for de om lag 100 kroniske sykdommer på listen. Blant de som får kutt er multihandikappede, trafikkskade, uføre, kroniske syke og voldsofre.

Rana Arbeiderparti mener at gode velferdstjenester må ivaretas lokalt, nært brukere. Kommunen må derfor få overført tilstrekkelige ressurser til å drive gode tjenester innen barnevern, rus, psykisk helse og til personer med utviklingshemming. Regjeringens økonomiske opplegg for kommunene inneholder ikke noen slik satsing, tvert imot. Årsmøtet i Rana Arbeiderparti tar avstand fra FrP og Høyres politikk at det er de svakeste i samfunnet som må betale for FrP og Høyres skattefest for de rikeste

Forslagsstiller: Rana Ap

15 Slå ring om sluttvederlagsordningen

Etter initiativ fra LO ble Sluttvederlagsordningen etablert i 1966.

Sluttvederlagsordningen gjelder for arbeidstakere som er mellom 50 og 67 år. De som mister jobben på grunn av nedbemanning, konkurs eller sykdom har kunnet få et skattefritt sluttvederlag på inntil 80.000 kroner.

Dette har vært et håndslag til godt voksne arbeidstakere som mister jobben før de oppnår AFP.

Ordningen med sluttvederlag har vært et spleiselag mellom arbeidsgiverne og staten, der statens bidrag var skattefritak.

Fra og med 2016 har Høyre og FRP i regjering innført skatt på denne støtten på lik linje med lønn. Med dette mister sluttvederlagsordningen mye av sin verdi. Og blir det slik at NAV også endrer praksis og regner dette som etterlønn blir sluttvederlagsordningen helt meningsløs.

Rana Arbeiderparti er opptatt av dem som mister jobben før fylte 62 år og havner i en av AFP-fellene.

Arbeiderpartiet må slå ring om sluttvederlagsordningen og gjeninnføre skattefritak på ordningen.

Forslagsstiller: Fauske Arbeiderparti.

16 Sjunkhatten folkehøgskole

BAKGRUNN: Sjunkhatten folkehøgskole planlegges etablert i Valnesfjord, (midt i Salten i Nordland) ved inngangen til Sjunkhatten nasjonalpark, barnas nasjonalpark. Sjunkhatten folkehøgskole skal være en frilynt folkehøgskole som fokuserer personlig utvikling og forsterkning av positive egenskaper. Skolen vil ha Valnesfjord Helsesportsenter som nærmeste nabo. Sameksistensen gjør at man kan utvikle, forske og bygge videre på kompetanse og ressurser som er etablert over 30 år.

Gjennom reell universell utforming vil skolen henvende seg til all ungdom, men spesielt til unge mennesker som av ulike grunner opplever utenforskap i en allerede sårbar fase i livet. Det være seg fysiske funksjonsnedsettelse, frafallselever fra videregående skole eller personer med livsstils utfordringer.

Arbeidet med denne skolen har foregått over flere år fra Fauskes næringsutviklingsselskap, Fauna. Første søknad ble levert og godkjent av utdanningsdirektoratet i 2013, men ikke lagt inn til prioritet av folkehøgskolerådet. Folkehøgskolerådet består av rektorer fra andre folkehøgskoler i landet. I Norge har vi 80 folkehøgskoler, hvorav kun 9 av disse ligger i Nord-Norge. Politikere i Fauske kommune, Fylkestinget og Stortinget er godt orientert om prosjektet som er tiltenkt i størrelsesorden 75 elever totalt. I tillegg vil dette skape 15 til 20 arbeidsplasser i Salten.

FORSLAG: Fauske Arbeiderparti er kjent med at det blant de 80 Folkehøgskolene i landet i dag ikke finnes et reelt universelt utforma folkehøgskoletilbud for alle. Det er derfor av stor betydning at det i etablering av Sjunkhatten folkehøgskole gis rammer som gjør det mulig å etablere fasiliteter som legger miljøet til rette for alle, bryter ned barrierer og styrker folkehøgskoletilbudet for ungdom med funksjonsnedsettelse.

Vi vet at organisasjonen Unge funksjonshemmede har kjempet siden 1980 for likestilling og deltagelse for ungdommer med funksjonsnedsettelser. Unge funksjonshemmede har tydelig uttrykket sin støtte til etableringa fordi de mener det er på høy tid med ei etablering som gjør at man endelig kan si at vi i Norge har folkehøgskoler for alle! På bakgrunn av dette ser Fauske Arbeiderparti et sterkt behov for etablering av Sjunghatten Folkehøgskole.

Forslagsstiller: AUF i Nordland

17 Ja til eggdonasjon

Bakgrunn: Infertilitet er et problem som rammer både menn og kvinner. Likevel er det kun menn som får gi fra seg sine kjønnsceller. Dette til tross for en teknologi med stadige fremskritt som snart vil gjøre det like lett å hente ut eggceller som å hente sædceller.

Etisk sett er det ingen forskjell på egg- og sæddonasjon. Frihet og autonomi er viktige verdier som står sterkt blant den norske befolkningen. Selv om etikk ikke skal avgjøres ved meningsmålinger, burde lovreguleringen speile allmennmoralen.

Det er utelukkende positivt at folk ønsker å få barn. Eggdonasjon bygger på frivillighet og strenge krav, både til donor og mottaker. Vi må gi infertile kvinner muligheten til å bære frem et barn, selv om de biologisk sett ikke har muligheten til det.

Forslag: Innføre retten til eggdonasjon

Forslagsstiller: AUF i Nordland

18 Utrede altruistisk svangerskaps-surrogati i Norge

Bakgrunn: I Norge er surrogati forbudt, regulert i barneloven og i bioteknologiloven. Dette hindrer at mange ufrivillig barnløse, både homofile og heterofile par, får muligheten til å få barn og stifte familie.

Blant dem som velger surrogati finner man både par og enslige som av både medisinske og sosiale grunner ikke har muligheten til å få barn på vanlig måte. Vanlige årsaker er manglende livmor, habituell (spontan) abort, underlivskreft og andre medisinske forhold som kan gjøre svangerskap risikofylt for mor og barn. Surrogati benyttes også av par og enslige som ikke har muligheten til eller ønske om å adoptere, og finner verdi i å kunne følge sitt barns utvikling gjennom svangerskapet.

For å sikre ufrivillig barnløse menneskers rett til å få barn og stifte familie, ønsker AUF i Nordland å utrede bruk av svangerskaps-surrogati under bestemte forhold. Surrogaten skal ikke motta lønn for å bære frem barnet, men skal kompenseres for utgiftene svangerskapet fører med seg. Ved eventuell tapt arbeidsfortjeneste skal surrogaten kompenseres. Denne typen surrogati heter altruistisk, og bunner i godvilje. Slik sikrer man at surrogatens motiv er ønsket om å hjelpe, og ikke ønsket om å tjene penger.

Forslag: Ha en konsekvensutredning av altruistisk svangerskaps-surrogati i Norge. Forutsette at surrogaten er bosatt i Norge. Kreve at surrogaten avstår fra alle rusmidler i forkant av og under svangerskapet.

Forslagsstiller: AUF i Nordland

19 Like forutsetninger for støtte til trossamfunn.

Bakgrunn: I dag er det rundt 750 trossamfunn i Norge som mottar statsstøtte. Alle disse får like mye per medlem. Dette for at ingen tros- eller livssynssamfunn skal diskrimineres ved å motta mindre bevilgninger enn andre.

Støtteordningen er likevel problematisk, i og med at Den Norske Kirke mottar et stort beløp til vedlikehold, lønning av prester, klokkere, og annen drift. Denne pengestøtten mottar kirken hvert år uavhengig av deres medlemsmasse. Hvor stor støtte per medlem dette utgjør, bestemmer dermed hvor stor støtte per medlem andre tros- og livssynssamfunn skal motta.

Hvert enkelt tros- og livssynssamfunns økonomi er dermed avgjort på bakgrunn av kirkens medlemsmasse. AUF i Nordland mener at dette favoriserer Den Norske Kirke, som fortsetter å motta store summer i statsstøtte til tross for at medlemstallet synker.

Løsningen er å forhåndsbestemme en sum i statsstøtte per medlem for alle tros- og livssynssamfunn, som er uavhengig av Den Norske Kirkes medlemstall og dermed likebehandler alle aktuelle samfunn.

Forslag: At alle trossamfunn skal få et fast beløp per medlem i statsstøtte.

Forslagsstiller: AUF i Nordland

20 Hydrogenenergi

Bakgrunn: Hydrogen er en energibærer som kan fremstilles fra alle energikilder, blant annet fra naturgass og fornybar energi som Norge har store ressurser av.

Bruk av hydrogen gir ikke miljøskadelige utslipp, men den samlede miljøvirkningen avhenger av hvordan hydrogenet er produsert og transportert frem til brukeren. Hydrogenenergi blir produsert ved at elektrisitet spalter vann om til hydrogen og oksygen. De største miljøfordelene vil ligge i bruk av hydrogen som energibærer i transportsektoren siden denne sektoren er 25% av Norges CO₂-utslipp. Energien kan også oppbevares som et lagringsmedium kombinert med fornybar energi. Hydrogen kan gjøre biler, tungtransport, kraft- og industriproduksjon utslippsfri. Dette kan bli Norges viktigste bidrag til lavutslippssamfunnet.

Norske forskningsmiljøer og industriaktører er langt fremme innenfor teknologiutviklingen på hydrogenfeltet. Dette har vært knyttet nært opp mot forsknings- og utviklingsaktiviteter finansiert gjennom blant annet Norges forskningsråd. Norske aktører er også sterkt delaktige i ulike hydrogenprosjekter innenfor EUs forsknings- og teknologiutviklingsprogram. Den økte internasjonale aktiviteten er en viktig forutsetning for den norske satsingen på området. Samtidig har Norge som energinasjon et spesielt ansvar for å ta aktiv del i den internasjonale satsingen på hydrogen som energibærer.

Det er et politisk mål å øke bruken og kvaliteten på kollektivtransporttilbudet. Her er det mulig oppnå to mål samtidig. En satsing og utbredning av hydrogen som drivstoff i busser vil være et positivt bidrag i klimakampen. Vi mener at Nordland har muligheten til å være pågangsdriver og foregangsfylke på dette feltet. Nordland fylkeskommune bør investere i et prøveprosjekt for hydrogenbusser som en del av kollektivtilbudet.

Forslag: Satse på hydrogenenergi i Norge. Satse mer på FoU og utbedring av hydrogenbusser i hele landet. Opprette en statlig finansieringsordning for innkjøp av hydrogenbusser. Sørge for at Nordland fylkeskommune starter et prøveprosjekt med hydrogenbusser.

Forslagsstiller: AUF i Nordland

21 Anonym lærerevaluering

Bakgrunn: Alle har sikkert opplevd å ha hatt en lærer med et dårlig opplegg, eller lite kunnskap om emnet som skal læres bort. Læreren din har veldig mye å si for din videre utdanning. For å bedre læringsmiljøet og skape en bedre ramme rundt læringsprosessen vil AUF i Nordland derfor innføre anonym lærerevaluering på norske videregående- og ungdomsskoler.

I Akershus har elever på VGS hatt anonym lærervurdering siden 2010. Resultatet fra en evaluering utført i 2012 viste positiv fremgang på halvparten av

vurderingskriteriene sammenlignet med skoleåret 2010/2011. Dette har også blitt innført i Buskerud, Østfold og Stavanger.

Lærerevaluering gir elever mulighet til å ta en demokratisk avgjørelse om hva som er best for dem. AUF mener den beste måten for dette er en poengrangering fra eksempelvis 1-5 der elevene fokuserer på hva læreren kan forbedre. Det er essensielt at vurderingen har fokus på undervisning, og ikke går på person.

AUF i Nordland anser det som svært viktig at vurderingen holdes internt innenfor utdanningsinstitusjonen, da en offentlig vurdering kan skape en arena for uthengning.

Forslag: Innføre anonym lærerevaluering der undervisning skal evalueres av elevene. Holde vurderingen intern, og bruke den til å forbedre undervisningen.

Forslagsstiller: AUF i Nordland

22 Bofellesskap for eldre og studenter

Bakgrunn: Forskjellen mellom de unge og de eldres generasjon har på mange måter aldri vært større. Med en stadig teknologisk utvikling, kan det fort bli vanskelig for den eldre generasjonen å henge med på utviklingen. Den teknologiske utviklingen hvor alt skjer på nett, skaper problemer som rammer både unge og eldre. Ensomhet er et av disse problemene, som mange fra begge generasjoner opplever.

Løsningen er bofellesskap inspirert av andre europeiske land, hvor studenter bor sammen med eldre. Som student setter man av 30 timer i måneden for å tilbringe tid sammen med de eldre, hjelpe dem å forstå enkle teknologiske innretninger, utveksle erfaringer og danne nye relasjoner. Til gjengjeld bor man gratis i bofellesskapet. Både Nederland og Storbritannia har allerede lyktes med prosjektet.

Løsningen er hensiktsmessig for både unge og eldre, da det vil gjøre det mulig for begge parter å utveksle kunnskap på utallige nivåer. Eksempler er teknologi, kultur, historie, samfunn og aktivitet. Å finne bolig mens man studerer, er både en praktisk og en økonomisk utfordring for mange studenter i dag. Prosjektet vil hjelpe mange studenter som sliter på boligfronten.

Forskning har vist at kjente vers fra dikt kan hente frem glømte minner hos mennesker som lider av demens. Studentene i bofellesskapet kan blant annet bidra med høytlesning av slike tekster. Denne form for kommunikasjon og relasjonsbygging kan redusere ensomhet og symptomer på demens, samt bidra til økt livskvalitet og forventet levealder.

Forslag: Etablere et prøveprosjekt med bofellesskap med eldre og studenter under samme tak.

Forslagsstiller: AUF i Nordland

23 Legalisering av eutanasi

Det eksisterer et reelt behov for legalisering av eutanasi i Norge i dag. Nordmenn med dødelige diagnoser lider uten mulighet til å velge en verdig og human bortgang.

AUF i Nordland mener det er viktig å etterfølge pasienters ønsker om å velge vekk livets siste lidelser, og at dette må kunne gjøres på en verdig og ordnet måte. Vi ønsker at dette skal være et tilbud som bare skal være tilgjengelig for de pasienter som sannsynligvis ellers vil lide i sine siste dager, og som har kort forventet gjenværende levetid. Slik vil pasienter som med svært stor sikkerhet likevel ville gått bort, ha et verdig alternativ til en sakte og lidelsesfylt bortgang.

AUF i Nordland mener det er essensielt å sikre at legalisering av eutanasi ikke medfører saker der det er usikkert hvorvidt pasienten ønsket eutanasi. Vi ser derfor til Oregon, en delstat hvor assistert selvmord har vært lovlig i snart 20 år. Vi lar oss i dette vedtaksforslaget inspirere sterkt av Oregons restriksjoner, reguleringer og prosedyrer på området, men er samtidig klare på at dette forslaget fremmer eutanasi, ikke assistert selvmord. AUF i Nordland mener forøvrig at det er viktig å huske at Norge er et eget land med et annet system og en annen oppbygning av helsesektoren, og at det derfor blir uheldig å importere en blåkopi tilpasset et fremmed system.

Legalisering av eutanasi forutsetter opprettelsen av et sterkt kontrollapparat, for å sikre at alt blir riktig utført. Det er nødvendig med tett oppfølging fra helsepersonell av aktuelle kandidater, og svært strenge og ufravikelige krav til kvalifikasjon tilknyttet blant annet alder, forventet levetid, mental helse og selvstendighet i beslutningsprosessen. Alle disse svært strenge forbeholdene, i stor grad inspirert av Oregons Death With Dignity Act, mener AUF i Nordland er grunnleggende for å sikre at tilbudet ikke kan misbrukes. For å hindre en tilstand lik den i Sveits, hvortil fremmedborgere drar for å benytte seg av tilbudet om eutanasi, stilles det dessuten krav til norsk statsborgerskap.

For pasienter som velger å ta eutanasi, er de vanligste bekymringene – dersom de heller hadde valgt å fortsette livet – tap av autonomi, tap av verdighet, og at det blir umulig å leve et godt liv. Dette er alvorlige bekymringer som ikke i første omgang må løses med å henvise aktuelle pasienter til eutanasi. AUF i Nordland ønsker heller at helsepersonell i første omgang henviser til palliative ordninger. Dette betyr likevel ikke at helsepersonell skal kunne reservere seg mot å henvise til eutanasi, men en slik henvisning må være på oppfordring kun fra pasienten

selv. Norske pasienter risikerer ellers å ende i en situasjon hvor det avhenger av legene de er omgitt av om de får benyttet seg av tilbudet.

AUF i Nordland anerkjenner at det kan være en påkjenning for leger og annet helsepersonell å være involvert i eutanasi, og understreker derfor viktigheten ved fullstendig frivillighet og et godt psykisk støtteapparat for deltagende helsepersonell som eventuelt måtte behøve det. For å gardere mot eventuelle uforutsette faktorer, mener AUF i Nordland dessuten at det er hensiktsmessig først å innføre et prøveprosjekt på utvalgte norske sykehus som opererer under alle de nevnte reguleringer og forhold. Slik ønsker AUF i Nordland at ordningen kvalitetssikres før den innføres på nasjonalt plan.

AUF i Nordland mener det er prinsipielt viktig å stå fast på at kommersielle aktører ikke skal kapitalisere på helse- og omsorgstjenester, herunder eutanasi. Vi mener det er viktig at alle skal ha et likeverdig tilbud, uavhengig hvor man bor eller hvilken privatøkonomi man har.

Forslag:

At eutanasi skal lovliggjøres i Norge for pasienter med norsk statsborgerskap, dødelig diagnose og en forventet levetid på under 6 måneder.

At myndig alder og eget initiativ fra pasienten skal være absolutte og ufravikelige krav for å få eutanasi.

At pasienten må gjennom psykiatrisk vurdering for å fastslå at vedkommende ikke er i en situasjon, eller har psykiske lidelser, som hemmer vedkommendes evne til å ta en selvstendig beslutning. At det skal være et krav om at pasienten skal ha et sterkt og langvarig ønske om å benytte seg av tilbudet før dette ønsket blir oppfylt.

At aktuelle kandidater for eutanasi skal ha tett oppfølging av psykiatrisk og somatisk helsepersonell.

At helsepersonell ikke skal oppfordre pasienter til å benytte seg av tilbudet. Dersom dette forekommer, skal sanksjonsbestemmelsen samsvare med helsepersonelloven.

At helsepersonell skal kunne reservere seg mot all involvering i eutanasi, unntatt henvisning til tilbudet om dette er ønsket av pasienten.

At helsepersonell som er eller har vært involvert i eutanasi skal ha et tilbud om gratis assistanse fra psykolog.

At det først skal opprettes en prøveordning på utvalgte norske sykehus, under alle de nevnte reguleringer og forhold i dette forslaget.

At en pasients beslutning om å ende sitt liv ikke skal ha noen effekt på livs-, helse- eller ulykkesforsikring, samt livrente.

At prinsippet om at kommersielle aktører ikke skal ta ut profitt

Forslagsstiller: Vega Arbeiderparti

24 Arkitekturlandskap Nordland

Bakgrunn: For noe over ett år siden la undertegnede (Martin Skjefstad) frem fire forslag i forbindelse med fordeling av «overskudd» i Nordland Fylkeskommune. Ett av forslagene var Arkitekturlandskap Nordland. Det ble formulert på følgende måte:

«Det var med noe jeg vil kalle sorg jeg måtte konstatere at prosjektet SALT i Gildeskål, bokstavelig talt falt i grus. Jeg vil ikke her ta opp hverken bakgrunn for lokaliseringen eller resultatet av prosjektet i Gildeskål, men heller ta opp visjonen og ideen med selve konstruksjonen. Den beskrives slik:

«Fiskehjellen, Kystens katedral var en påminnelsen om hvem vi er og hvor vi kommer fra. Vi skulle være nomadisk og reise videre, men vi ville reise videre på en måte som gjorde at de vi reiste fra, satt igjen med både glede og verdiskapning, med kunnskap og visjoner.»

I den norske fjellheimen har vi i dag et godt utbygd hyttesystem. Dette har skjedd i samarbeid med turistforeningen. Mange benytter seg av dette tilbudet både sommer og vinter. Det er lite eller ingen slike tilbud knyttet til kysten.

Mitt forslag er at det bør kunne utvikles et samarbeidsprosjekt mellom idrettslag, turlag, kystlag, kommuner osv. og fylket, om et arkitekturprosjekt for hele Nordland. Der utgangspunktet er fiskehjellens form, utfordringen ligger i å

plassere dette i landskapet i en overkommelig avstand til aktivitet og der funksjonen er overnattingsplass for folk som bruker kysten til rekreasjon.

I likhet med Skulpturlandskap Nordland burde ambisjonen være en etablering i hver kommune. Et synlig signal og «en *påminnelsen om hvem vi er og hvor vi kommer fra.*»

Forslag: I forbindelse med den kommende nye kulturstrategien for Nordland Fylkeskommune, vil Nordland Arbeiderparti arbeide for å utvikle et prospekt i tråd med ovenfornevnte og tidligere innsendte forslag.

Forslagsstiller: Vega Arbeiderparti

25 Vår industrihistorie

I Arbeiderpartiets første valgkampavis etter krigen står det i en av de meget beskrivende artikler under overskriften: «Vi bygger fremtidens Norge» :

- Kraftutbyggingen skal forseres
- Aluminiumsproduksjonen i Årdal
- Skiipsbyggingsindustrien skal gjenreises
- Jernverksaken er løst
- Under denne siste overskriften står det godt beskrevet om:
- Våre malmforekomster
- Hvorfor Mo i Rana
- En løftestang for Nordland

Nordlands del i den industrielle byggingen av Norge er særdeles dårlig dokumentert.

Forslag: Nordland Arbeiderparti skal ta initiativ for å forsere arbeidet med formidlingen av den betydningen kraft og mineralutvinningen har hatt for Nordland. Dette skal inngå i Nordland Fylkeskommune sin nye kulturstrategi.

Forslagsstiller: Vestvågøy Arbeiderparti

26 Etablering av oljevern- og miljøsentert på Vestvågøy.

Vestvågøy Arbeiderparti ønsker et oljevern- og miljøsentert i Lofoten/Vesterålen velkommen for etablering på Vestvågøy, sentrum i en region med stor optimisme og utvikling. Kommunen og næringslivet med sine eksisterende kompetansemiljøer vil legge til rette for at sentret blir raskt operativt og at det kan utvikles til en nasjonal- og internasjonal spydspiss innen oljevern og miljø.

Plassert midt i Lofoten, med en mengde vikar og fjorder, er det mulig å legge til rette for testlokaliteter for ulike typer aksjoner og utstyr.

Store og små fjorder, straumer, strender, våtområder og kampesteinsurer, på innersida eller yttersida, gir mulighet til forskning på sårbare områder og utvikling av utstyr og prosedyrer.

Vestvågøy har den aller beste infrastruktur for enkel transport av personell og utstyr. Utstyr fra leverandører kan lett fraktes landevei eller til sjøs til industrihavna i Leknes og derfra bringes til testlokalitet.

Vestvågøy med Leknes som kommunesenter er et attraktivt bo-område, uten for stort prispress og med de tilbud som etterspørres av høyt kvalifisert personell i en etableringsfase. Et variert næringsliv gir mulighet for at familier kan flytte hit og par få seg jobb.

Vestvågøy har etablerte kompetansemiljøer, initiativer og nettverk som vil gi oljevern- og miljøsentret umiddelbart innhold og derigjennom legge godt til rette for forskning og utvikling.

Både til utvikling av kunnskapsgrunnlag og til formidling finnes det flere organisasjoner som har erfaring og spesielt god kunnskap som kan nyttiggjøres.

Gjennom den kapasiteten som finnes og som er planlagt utvidet ved Vestvågøy videregående skole Lofoten maritime fagskole vil et oljevern- og miljøsentert ha mulighet til bruk av modeller og simulorteknologi i utvikling av oljevernutstyr. Offentlige og private aktører har kunnskap på dette området og jobber kommersielt med dette i dag.

Oljevern- og miljøsentret vil dra nytte av den gode samhandlingen som er mellom fylket, kommunen, næringsaktører og utviklingsorganisasjoner for å skape ny næringsaktivitet og kommersialisering i nasjonalt og internasjonalt marked.

Et oljevern- og miljøsentert vil kunne etablere ønskede strukturer i Leknes havn. Det vil også bli interessante lokaliteter ledig på Gravdal i løpet av en 2-3 års periode ved at den videregående skolen flytter til Leknes.

Forslagsstiller: Vestvågøy Arbeiderparti

27 Forsøpling av havområdene.

Årsmøtet i Vestvågøy Arbeiderparti vil rette oppmerksomheten mot et stadig voksende og urovekkende miljøproblem.

Det dumpes i dag store mengder søppel i havet over hele verden, og det ligger utrolig mye på havbunnen, i fjæra og flytende på havoverflaten. Det går blant annet utover sjøfugler og andre dyr som spiser plast eller setter seg fast. Plast som inneholder en rekke miljøgifter brytes ned i mindre biter (mikroplast) og kan til slutt ende på matfatet vårt.

Vestvågøy Arbeiderparti mener derfor det er nødvendig med tiltak, både gjennom begrensninger på eget forbruk av materialer som plast og utvikling av alternative materialer. For myndigheter på alle nivå er det viktig å støtte og samordne lokale ryddeaksjoner i strandsonen og ha fokus på forebyggende tiltak mot forsøpling i havet.

Vestvågøy Arbeiderparti henstiller til sentrale myndigheter å jobbe målrettet mot organisasjoner og andre nasjoner for å få på plass bindende internasjonale avtaler.

Forslagsstiller: Bindal Arbeiderparti

28 Behov for statlige midler til bredbåndsutbygging i distriktene

Med dagens prioritering av bredbåndsutbygging har folk i distriktene store problemer med å utføre de forventninger den øvrige verden krever, enten det er bank, post eller lekseoppfølging for barn og studenter.

Bindal med status omstilling har konkrete utfordringer med etablering av bedrifter utenfor kommunesenteret, da dagens nett ikke har god nok kapasitet.

Nett anses som en like viktig del som øvrig infrastruktur for alle deler av landet, også i utkant-Norge. Det offentlige må ta ansvar og bevilge midler!

TEMA KLIMA, MILJØ, NÆRING

Forslagsstiller: Bodø Ap

29 Forbud mot plastservice

Sommeren 2016 vedtok Frankrike som de første i verden, en lov som forbyr alt av plastservice. Som alternativ skal engangsservice erstattes med nedbrytbare materialer. Loven vil tre inn for fullt i år 2020, da skal plasten ha blitt erstattet med biologiske-kildematerialer.

En rapport fra World Economic Forum viser at hvis vi fortsetter å forsøple naturen som vi gjør i dag, vil det være mer plast søppel enn fisk i verdenshavene innen 2050 med mindre vi gjør noen endringer. Det er derfor er det viktig at også Norge tar et større ansvar for å minske mengden plast søppel i naturen.

Ifølge avfallsbransjen så havner 36.000 tonn søppel i havet i norske farvann og blant søplet så er plastikk værstingen. Ikke bare forurenses det havet, men det skader også det biologiske mangfoldet i sjøen og langs kysten. Dyr får i seg plast ved at de tror det er mat, dette gjør at miljøgiftene i søppelet flytter seg og ender opp hos dyr og til slutt mennesker som spiser sjømat. Plastikk fungerer på den måten at den både inneholder og tiltrekker seg miljøgifter, som vil si at plasten kan få høy konsentrasjon av miljøfarlige stoffer.

Selv om det organiseres rydding av søppel på strender så trengs det større tiltak for å kunne løse dette problemet. Hvis Norge inngår en slik lov som Frankrike har gjort, så vil mengden plast som havner i naturen minske og bidra til mindre forurensing.

Hvis vi vedtar et forbud mot plastservice i Norge vil det kunne gi positive virkninger overfor den klima- og miljøsituasjonen vi står ovenfor nå. Samtidig som det vil bidra til å nå vårt felles klimamål.

Bodø AP vil:

Arbeide for at det blir vedtatt en lignende lov i Norge som forbyr plastservice

Forslagsstiller: Alstahaug Ap

30 Det grønne skifte og vannkraft

Vannkraften utgjør 96 prosent av el-produksjon i Norge og er en sentral bidragsyter i det grønne skiftet med overgang til utslippsfri energibruk. Det er et stort potensial og behov for investeringer i vannkraft både rehabilitering av eldre anlegg og nybygg.

Utformingen av grunnrenteskatten for vannkraft i Norge vil kunne bidra til at flere samfunnsøkonomiske lønnsomme prosjekter blir utsatt eller skrinlagt. Bransjen

selv har uttalt at samfunnsøkonomiske attraktive prosjekter kan gå tapt fordi beskatningen blir for høy.

Til sammenlikning har det de siste årene vært vesentlig større investeringer i fornybar energi i Sverige enn i Norge. Sverige er i en tilsvarende situasjon som Norge hva angår aldrende kraftstasjoner og økende behov for rehabilitering og videreutvikling av vannkraftressursene. Den svenske regjeringen har foreslått å redusere vannkraftskatten betydelig fra 2017 og øke skattelettelsen suksessivt fram mot 2020.

Alstahaug Ap ber derfor om at skattelegginga av vannkraftsektoren blir vurdere på nytt, og at sektoren på lik linje med vårt naboland Sverige, stimuleres til aktivt å bidra til det grønne skifte.

Forslagsstiller: Røst Ap

31 Nordland VI, Nordland VII og Troms II

Arbeiderpartiet har i sitt arbeide med partiprogram for neste stortingsperiode foreslått et midlertidig vern av Lofoten, Vesterålen og Senja (Nordland VII og Troms II)

Samtidig foreslår Arbeiderpartiet å åpne for konsekvensutredning og en tilrettelegging for boring etter olje- og gass på Nordland VI. Her ligger de viktigste fiskefeltene og de viktigste gyteområdene for torsk utenfor Lofoten. (utenfor Værøy og Røst, på Nordland VI)

Det er foreslått et petroleumsfritt belte på 50 kilometer fra land utenfor Lofotodden nasjonalpark (ikke enda etablert). Det ble fremstilt i et intervju med leder av Nordland Arbeiderparti som om at et petroleumsfritt belte på 50 km fra land utenfor Lofotodden nasjonalpark også vil omfatte Røst og havområdene utenfor Røst. (Nordland VI)

Vi anbefaler at dere tar frem et kart over Lofoten som viser de forskjellige områdene, Nordland VI, Nordland VII og Troms II så ser dere kanskje hvor det fremlagte forslag rammer sterkest.

Arbeiderpartiet er med dette forslaget villig til å ofre at av Norges viktigste fiskeområder, til fordel for en nasjonalpark i Moskenes, og olje og gassaktiviteter på Nordland VI.

Nordland VI er det viktigste gyteområdet for torsk, hyse og mange andre fiskeslag. Arbeiderpartiet vil med dette legge til rette for at oljeselskapene kan drive med olje og gass aktiviteter midt i matfatet til oss alle. Arbeiderpartiet gir med dette forslaget oljeselskapene tilgang til fødestua til den største viktigste torskestammen som vi har langs kysten vår. Dette er mildt sagt utrolig, uforståelig og helt meningsløst.

Jeg var tilstede i Svolvær da Jonas G. Støre presenterte Arbeiderpartiets Fiskeri- og havbrukspolitiske plattform «Sjømat gir vekst». Dette er et godt program for fremtidig fiskerisatsing. Arbeiderpartiets målsetting er at Norge skal være verdens fremste sjømatnasjon. Det skal satses på kysten og de små kystsamfunn som produserer enorme mengder med mat til verdens befolkning.

Dette forslaget Arbeiderpartiet kommer med her, om å legge til rette for boring etter olje- og gass på Nordland VI, vil gjøre det svært vanskelig for små kystsamfunn som Røst å overleve i fremtiden.

La oss ikke glemme at det var fisken som bygde landet vårt. At vi har hatt olje- og gass de siste årene som har beriket landet og velstanden vår, skal vi være takknemlig for, men olja og gassen tar slutt en gang. Fisken er en stadig fornybar ressurs som vi må verne om og som har kommet til kysten vår i mange tusen år og vil trolig fortsette med det hvis vi ikke lager krøll og problemer for torskens gyting og vandringer. Små kystsamfunn som Røst har vært med å bygge landet med sin produksjon av bl. a. tørrfisk.

I Lofoten har vi klart å få frem produkter av ypperste kvalitet. Tørrfisken har fått en pris for sin kvalitet og holdbarhet på lik linje med Champagne i Frankrike og Parmaskinka i Italia. Fersk pakket skrei fra Lofoten blir transportert til Europa som et fantastisk produkt. «Tørrfisk fra Lofoten» er blitt en merkevare i verden. Den største årsaken til denne suksessfaktoren er den kvalitet fisken har som kommer fra reine farvann utenfor Lofoten og Vesterålen, uten olje og gass aktiviteter. Fiskerinæringa går svært bra og gir tilbake store verdier til staten, og rapportene for januar 2017 bare bekrefter dette.

Røst Arbeiderparti er sterkt bekymret for renomméet til produktene «Fersk skrei fra Lofoten» og «Tørrfisk fra Lofoten» når Europeere og andre som kjøper fisk fra Lofoten får vite at det legges til rette for olje- og gassvirksomhet i disse områdene. Dette kan være med på å svekke renomméet til disse fantastiske produktene og være med på å ta fra små kystsamfunn eksistensgrunnlaget.

Røst Arbeiderparti oppfordrer Nordland Arbeiderpartiet og Arbeiderpartiet sentralt til å lytte til fiskeriorganisasjonene, kommunene i Lofoten, reiselivsnæringa, havforskerne og miljøbevegelsen som på det sterkeste fraråder å gå inn for konsekvensutredning av Nordland VI.

Røst Arbeiderparti sier nei til konsekvensutredning av Lofoten, Vesterålen og Senja.

Forslagsstiller: Moskenes Ap

32 Konsekvensutredning av Nordland VI, Nordland VII og Troms II

Bakgrunn: Områdene utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja, som omfatter konsesjonsområdene Nordland 6, Nordland 7 og Troms 2 er unike og sårbare områder, og karakteriseres som verdens matfat. Her finner vi den siste robuste torskebestanden i verden, som vi har et internasjonalt ansvar for å forvalte bærekraftig. Det er et unikt reiselivsområde, i stadig vekst. Nord-Norge går godt og arbeidsledigheten er lav.

Forslag: Nordland Arbeiderparti sier nei til konsekvensutredning av Nordland VI, Nordland VII og Troms II

Forslagsstiller: Vefsn Ap

33 Vår oljeindustri er basis for arbeid, verdiskaping, velferd – og miljø!

Ingen mennesker kan benekte verken bruk av fossil energi som en viktig kilde til klimautslipp eller oljeindustriens ansvar i denne sammenheng, men man må samtidig erkjenne at både internasjonale kunnskapskilder og klimaavtaler slår fast at det i lang tid fremover ikke eksisterer noen realistiske alternativ til fortsatt omfattende bruk av fossil energi. Bedre teknologi for utvinning og bruk, kombinert med fangst og lagring av CO₂, er dermed det som kan sikre bærekraft inntil reelle alternativ til fossil energi er på plass.

Konsekvensutredning av Lofoten, Vesterålen og Senja

Vår velferdsutvikling er resultat av fornuftig utnyttelse av våre naturressurser kombinert med sosialt ansvarlig fordeling av resultatet. Ressursutnyttelse og miljø må finne sin balanse gjennom kunnskapsbasert samspill mellom ulike interesser, ikke ved å demonisere norsk oljeindustri som symbol på verdens undergang.

Mer enn 50 års god sameksistens mellom oljeindustri og fiskeri viser at det er fullt mulig å ivareta alle parter interesser. Grundige konsekvensutredninger, inklusiv for Lofoten, Vesterålen og Senja (LoVeSe), er derfor avgjørende viktig for å få kunnskap om både ressursgrunnlag og andre forhold for å vurdere hvordan vi best forvalter samfunnets ressurser fremover. Vi beklager at frykt for oppdatert kunnskap har tvunget fram endret holdning i AP rundt LoVeSe, men har forståelse for kompromisset for å unngå åpen strid i fremkant av landsmøte og LO kongress. Kompromisset fra AP sitt sentralstyre fremstår for oss som det absolutte minimum og kan ikke bli gjenstand for ytterligere svekkelse, verken på AP sitt landsmøte eller LO kongressen.

Når enkelte hevder at Norges rolle i dette må bli en kontrollert nedbygging av vår oljeindustri er dette dypt uansvarlig av mange årsaker.

Utslipp fra av olje og gassvirksomheten på norsk sokkel skjer innenfor EUs klimakvotesystem. Det betyr at utslipp vi kutter vil dukke opp andre steder i Europa, for eksempel fra økt aktivitet i europeiske kullkraftverk.

Oljen og gassen vi ikke leverer vil bli levert fra andre utenfor kvotesystemet f.eks. Russland, USA eller Saudi Arabia, og gi høyere utslipp. Nord Amerika og Afrika 3,6 x mer CO₂ pr. produsert fat olje. Asia 2,9 x mer. Russland 1,6 x mer.

Norsk oljeindustri er en drivkraft i ressurs-, kostnads- og miljøeffektiv oljeproduksjon. Hvorfor overlate arenaen til andre som bryr seg mindre om dette?

I Norge er oljeinntektene brukt til samfunnsbygging og velferd og verdiene kommer hele folket til gode. Hvorfor overlate dette til andre oljeprovins, preget av diktatoriske regimer der de få tilraner seg enorme verdier på bekostning av flertallet?

Ca. 300 000 årsverk og rundt 30% av statens inntekter kommer fra petroleumsindustrien. Hver femte krone i årets statsbudsjett blir dekket av oljeinntekter. Norsk olje og gassrelatert virksomhet har de siste to år mistet 40 000 arbeidsplasser pluss ringvirkninger. Arbeidsledigheten nærmer seg 140 000. Dette viser at det eksisterer ingen reelle alternativ til oljeindustrien.

For milliarder som i dag lever i fattigdom er tilgang til energi en forutsetning for muligheter til utdanning, arbeid, inntekt og velferd. En verden i miljømessig balanse har sosial utjevning som en premiss.

CO₂ fangst til trykkstøtte og lagring demper klimaproblemene. Klimaavtalene forutsetter CO₂ fangst, og Norge har både ledende kompetanse og enorm lagringskapasitet som kan gjøre dette til en miljø- og industriell suksess.

Uten troverdige svar på hvordan arbeidsplasser, verdiskaping, teknologi og kompetanse skal erstattes er sterke krefter i miljøbevegelsen, enkelte parti. Vi savner forslag til hvordan deres egne sektorer skal bidra til CO₂ kutt gjennom lavere aktivitet, eller hvordan de vil håndtere konsekvensene av reduserte oljeinntekter for offentlig sektor, service og varehandel. For kort tid siden ble oljeindustrien beskyldt for å hindre at alternative næringer fikk vokse frem fordi den la beslag på all tilgjengelig kompetanse. Med oljeindustri i krise og mengder av kompetent arbeidskraft tilgjengelig ser vi at alternativene var luftslott.

Når noen likevel snakker om en styrt avvikling av oljeindustrien skylder de oss alle å fremlegge sine realistiske alternativ for sysselsetting og velferdsproduksjon.

All erfaring viser at det meste nytt blir skapt på skuldrene av det bestående. Teknologi og kompetanse i oljeindustrien vil danne basis for utvikling av nye næringer, slik vi alt har mange eksempler på. Man må ikke ta livet av det ene for å skape det andre.

Vi står på terskelen til et teknologiskifte med digitalisering, automatisering og robotisering. En arbeidslivskultur med lite hierarki, korte beslutningslinjer og stor breddekompetanse gir oss grunnlaget vi trenger for å komme i front i denne utviklingen. Resultatet bli en mer ressurs- og miljøvennlig oljeindustri, samtidig som vi trygger arbeidsplasser, verdiskaping og velferd kombinert med en kunnskapsbase for gradvis utvikling av morgendagens næringer.

Forsvar av oljeindustrien må derfor høyt på agendaen for alle som er opptatt av arbeid, verdiskaping og velferd kombinert med en realistisk tilnærming til hvordan vi best skal løse klima- og miljøutfordringene.

Vedtak: Vefsn Arbeiderparti støtter kompromissforslaget som programkomiteen i Arbeiderpartiet har lagt fram og foreslår for årsmøtet i Nordland Arbeiderparti at det vedtas en støtte til forslaget hvor man åpner for konsekvensutredning av Nordland 6 og at Nordland 7 og Troms 2 utsettes i 4 år.

Forslagsstiller: Rana AP

34 Oljeindustrien er basis for arbeid, verdiskaping, velferd – og miljø.

Vår velferdsutvikling er resultat av fornuftig utnyttelse av våre naturressurser kombinert med sosialt ansvarlig fordeling av resultatet. Ressursutnyttelse og miljø må finne sin balanse gjennom kunnskapsbasert samspill mellom ulike interesser, ikke ved å demonisere norsk oljeindustri som symbol på verdens undergang.

Mer enn 50 års god sameksistens mellom oljeindustri og fiskeri viser at det er fullt mulig å ivareta alle parters interesser. Grundige konsekvensutredninger, inklusiv for Lofoten, Vesterålen og Senja (Lo Ve Se), er derfor avgjørende viktig for å få kunnskap om både ressursgrunnlag og andre forhold for å vurdere hvordan vi best forvalter samfunnets ressurser fremover.

Når enkelte hevder at Norges rolle i dette må bli en kontrollert nedbygging av vår oljeindustri er dette dypt uansvarlig av mange årsaker:

Utslipp fra av olje og gassvirksomheten på norsk sokkel skjer innenfor EUs klimakvotesystem. Det betyr at utslipp vi kutter vil dukke opp andre steder i Europa, for eksempel fra økt aktivitet i europeiske kullkraftverk.

Oljen og gassen vi ikke leverer vil bli levert fra andre utenfor kvotesystemet f.eks. Russland, USA eller Saudi Arabia, og gi høyere utslipp. Nord Amerika og Afrika 3,6 x mer CO₂ pr. produsert fat olje. Asia 2,9 x mer. Russland 1,6 x mer

Norsk oljeindustri er en drivkraft i ressurs-, kostnads- og miljøeffektiv oljeproduksjon. Hvorfor overlate arenaen til andre som bryr seg mindre om dette?

I Norge er oljeinntektene brukt til samfunnsbygging og velferd og verdiene kommer hele folket til gode. Hvorfor overlate dette til andre oljeprovins, preget av diktatoriske regimer der de få tilraner seg enorme verdier på bekostning av flertallet?

Ca. 300 000 årsverk og rundt 30% av statens inntekter kommer fra petroleumsindustrien. Hver femte krone i årets statsbudsjett blir dekket av oljeinntekter. Norsk olje og gassrelatert virksomhet har de siste to år mistet 40 000 arbeidsplasser pluss ringvirkninger. Arbeidsledigheten nærmer seg 140 000. Dette viser at det eksisterer ingen reelle alternativ til oljeindustrien.

For milliarder som i dag lever i fattigdom er tilgang til energi en forutsetning for muligheter til utdanning, arbeid, inntekt og velferd. En verden i miljømessig balanse har sosial utjamning som en premiss.

CO2 fangst til trykkstøtte og lagring demper klimaproblemene. Klimaavtalene forutsetter CO2 fangst, og Norge har både ledende kompetanse og enorm lagringskapasitet som kan gjøre dette til en miljø- og industriell suksess.

Uten troverdige svar på hvordan arbeidsplasser, verdiskaping, teknologi og kompetanse skal erstattes er sterke krefter i miljøbevegelsen, enkelte parti og fagforbund villige til å sette vår viktigste næring over styr.

Vi savner forslag til hvordan deres egne sektorer skal bidra til CO2 kutt gjennom lavere aktivitet, eller hvordan de vil håndtere konsekvensene av reduserte oljeinntekter for offentlig sektor, service og varehandel.

For kort tid siden ble oljeindustrien beskyldt for å hindre at alternative næringer fikk vokse frem fordi den la beslag på all tilgjengelig kompetanse. Med oljeindustri i krise og mengder av kompetent arbeidskraft tilgjengelig ser vi at alternativene var luftslott.

Årsmøtet i Rana AP støtter forslaget fremmet av Arbeiderpartiets programkomite om Nordland VI og VII og Troms II.

Forslagsstiller: AUF i Nordland

35 Tittel: Et oljefritt Lofoten, Vesterålen og Senja

Bakgrunn: AUF i Nordland vil alltid sette klimaet først. I en verden hvor det hvert år settes nye varmerekorder, trengs det noen som går foran, og kan sette foten ned når kapital går foran det felles beste.

Derfor kan ikke AUF godta Arbeiderpartiets kompromissforslag angående petroleumsutvinning i de ressursrike områdene rundt Lofoten, Vesterålen og Senja (LoVeSe). I disse områdene, med navnene Troms II, Nordland VI og Nordland VII, finner vi verdens siste store torskestamme. Her har Norge et særskilt ansvar ovenfor resten av verden – et solidarisk ansvar om bærekraftig forvaltning av verdens matfat. Dette er en ressurs vi kan dra nytte av i uoverskuelig framtid.

Mellom 2002 og 2014 er det skrevet over nitti rapporter om relevante tema rundt en eventuell petroleumsutvinning ved LoVeSe. Kunnskapen vi trenger ligger der. En konsekvensutredning er intet annet enn en åpningsprosess.

Forslag: Fortsette å kjempe for å holde Lofoten, Vesterålen og Senja petroleumsfritt. Si nei til Arbeiderpartiets kompromissforslag om konsekvensutredning av Nordland VI.

Forslagsstiller: AUF i Nordland

36 Papirløse møter.

Bakgrunn: Vi lever i en tid hvor vi vet at jorden forandrer seg i en skremmende fart, og klimaendringene er et faktum. Samtidig krever det mye ekstra tid og ressurser på å skrive ut sakspapirer og ulike hefter til møtene vi arrangerer. Som en miljøbevisst organisasjon er det helt essensielt at vi går foran som et viktig eksempel, med å kutte ut misbruket vårt av de naturressursene vi har. Vi har også mye teknologi rundt oss hele tiden, og vil kunne dele rundt møtemateriale gjennom det. Derfor skal vi begynne med papirløse møter.

Forslag: Erstatte dagens ordning med møtepapirer, til fordel for papirløse møter.

Forslagsstiller: Vega Arbeiderparti

37 Gårdssparing for ungdom.

Vega Arbeiderparti støtter Nordland AUF sitt forslag om innføring av gårdssparing for ungdom (GSU) som en del av Nordland Arbeiderparti sin politikk og mener at dette forslaget bør gå inn til landsmøtet fra Nordland Arbeiderparti.

Forslaget er også en del av Nordland Fylkeskommune sitt innspill til landbruksforhandlingene.

Forslagsstiller: Meløy Ap

38 Forsøpling av havet.

Det er nødvendig både å forebygge og rydde opp for å redusere marin forsøpling. Dyr i havet dør fordi de spiser eller sitter fast i plastavfall. Plast er et lett materiale som ikke brytes ned. Derfor fraktes den lett med vind og vann ut i havet.

Forsøpling av havet er et stort miljøproblem. Den største kilden til det marine søppelet er avfallsdeponier nær kysten. På grunn av flom eller vind havner en del søppel i havet. FNs miljøvernprogram, anslår at mer enn 6 millioner tonn søppel finner veien til havet hvert år. Ca 15 prosent av søppelet flyter på havet, 15 prosent ligger i strandsonen og hele 70 prosent synker og blir liggende på havbunnen.

Plast-søppel

Plast brytes ikke ned slik som organisk materiale gjør. Plasten blir med tida filt ned til ørsmå partikler som flyter i vannet. Hvert år dør eller skades mange sjøfugler, pattedyr og en masse fisk på grunn av menneskeskapt søppel.

Hva kan vi gjøre for å redusere forsøpling av havet?

Mange kommuner gjør mye bra for at vi skal gjenvinne og gjenbruke mer av det vi kaster. Vi må se etter materialer med nedbrytbare egenskaper til bruk i emballasjen i næringsmiddelbransjen. Dette er viktig slik at kommende generasjoner har mulighet til å høste av havet, slik våre forfedre har gjort i generasjoner.

Mange land har innført forbud mot bruk av plastposer, her bør også Norge være strengere.

Tiltak for å redusere mengden av plastavfall.

1. Satsning på nedbrytbar emballasje.
2. Returordning fra oppdretts- og fiskerinæring.
3. Større satsning på avfalsmottak for skipstrafikken.
4. Kommunale gebyr ved overtredelse av forsøpling.
5. Øke panten på plastflasker.
6. Tilskuddsordning for opprydding i strandsonen.
7. Globale oppryddingsprosjekt i havet.

Forslagsstiller: Meløy Arbeiderparti

39 Grønne Industrietableringer

I Nordland ble det i 2015 produsert 14 TWh grønn energi. 10 TWh av denne krafta ble benyttet til produksjon og forbruk i fylket. Skal Norge nå sine mål om å være et nullutslippssamfunn i 2050, samtidig som vi greier å skape nye grønne arbeidsplasser, må en større andel av krafta tas i bruk lokalt og videreforedles i Nordland. I kombinasjon med lokale forekomster av mineraler, kjølevann, industriarealer og nærhet til kysten for sjøveis transport av ferdigvare, ligger det godt til rette for å skape nye industrietableringer basert på våre naturressurser.

Eksempler på hvilke muligheter vi har for å skape nye etableringer og arbeidsplasser er mange og varierte. Metaller som magnesium kan utvinnes fra dolomitt, et råstoff som finnes i fylket. Magnesium kan så brukes videre i aluminiumsproduksjon eller til andre industrielle prosesser og produkter. Satsing på landbasert oppdrett og etablering av datalagringssenter er også gode eksempler på hvordan kraft og kjølevann kan videreforedles der krafta produseres.

Solceller vil utgjøre en viktig brikke i den globale energiproduksjonen i fremtidens lavutslippssamfunn. Innen 2020 forventes den globale installerte kapasiteten fra solkraft å tredoble seg sammenlignet med dagens nivå. Det må derfor legges til rette for at norsk industri kan levere produkter og tjenester til et raskt voksende globalt marked. I dag produseres det høykvalitets monokrystallinske PV blokker i Glomfjord industripark, som eksporteres til land i hele verden. Etterspørselen vil øke i årene som kommer, og derfor må dette være et satsingsområde i industrifylket Nordland.

Hydrogen som energibærer vil ha en nøkkelposisjon i det grønne skiftet. I Nordland kan dette brukes til ferger langs kysten, og til grønn kollektivtransport med hydrogenbusser i våre byer. Skal Nordlandsbanen elektrifiseres, er hydrogen sannsynligvis den mest aktuelle energibæreren. Hydrogen kan også eksporteres til eksempelvis land som Japan, som satser tungt på hydrogen til transport, men det er også planer om utstrakt hydrogenbruk i japanske hjem som skal sørge for strøm og varmtvann. Produksjon av hydrogen er videreforedling av kraft og gjør at vi kan oppnå en større del av verdiskapningen. Verdens største hydrogenfabrikk basert på elektrolyse med nullutslipp på CO₂, lå frem til 1993 i Glomfjord. Det jobbes nå med å utvikle et nytt hydrogenproduksjonsanlegg i Glomfjord Industripark. Prosjektet har ekstremt god energitilgang i form av ren vannkraft.

Etter over hundre år med industrisatsing i fylket basert på vannkraft, ligger det meste til rette for nye industrietableringer, basert på fornybar energi og lokale

råstoff. Det som blir avgjørende er politisk vilje til å ta kontroll over utviklingen, med tydelig, statlig tilstedeværelse og kapital til investeringer i infrastruktur men også i industriselskaper. Vi må i fremtiden investere en større del av våre inntekter i grønn fremtidsrettet industri. I andre land i verden, investeres det statlig kapital i fabrikker som leies gunstig ut til foretak. Dette er modeller som også må vurderes brukt i Norge.

Dagens politikk som legger til rette for flere utenlands kabler slik at krafta kan eksporteres ut, vil kun føre til at fabrikker og foretak vil etablere seg utenfor Norge og ikke i Nordland. Forslaget om å delprivatisere vår største kraftprodusent Statkraft, er også et steg i feil retning.

Meløy Arbeiderparti mener at vi må ta krafta i bruk lokalt for å nå målet om nullutslipp, og for å skape nye grønne arbeidsplasser i Nordland. Dette i kombinasjon med tydelig statlig styring og nasjonalt eierskap til våre naturresurser.

TEMA SAMFERDSEL

Forslagsstiller: Bodø Ap

40 Ny Lufthavn i Bodø inn i Nasjonal Transportplan 2018-2029

Avinor og de øvrige transportetatene gikk i sitt forslag til Nasjonal transportplan 2018 – 2029 inn for at det skal bygges en ny lufthavn i Bodø.

Avinor har på oppdrag fra Samferdselsdepartementet, utredet lufthavnkonseptet nærmere, med særlig vekt på investeringskostnader, gjennomføringsplan og hva som vil være Avinors egenandel i finansieringen. Forsvarsbygg har på oppdrag fra Forsvarsdepartementet utredet som grunnlag for en finansieringsplan en statlig eiendomsstrategi for hvordan verdistigningen for arealene som kan benyttes til byutvikling kan bidra til finansiering av ny lufthavn.

Avinor og Forsvarsbygg har overlevert 26.januar 2016 rapporter til Forsvarsdepartementet i forbindelse med arbeidet med Nasjonal transportplan 2018-2029(NTP).

Rapportene bekrefter at prosjektet er samfunnsøkonomisk lønnsomt og fremmer lufthavn- og byutviklingen i Bodø.

Ny Lufthavn vil gi muligheter til å skape et innovativt og effektivt lufthavnkonsept med svært gode fly-operative forutsetninger. Og en flytting av den sivile

lufthavnen til den sørvestre enden av Bodø-halvøya vil frigjøre et areal per i dag anslått til ca. 2 600 dekar til bolig- og næringsområder.

Bodø Arbeiderparti forventer at Regjeringen følger opp rapportene og tidligere uttalelser om ny lufthavn i Bodø og prioriterer Ny lufthavn i Bodø i **første del** av planperioden i Nasjonal Transportplan 2018-2029.

Bodø Arbeiderparti forventer at Stortinget gir sin tilslutning til bygging av ny lufthavn i Bodø i tilknytning til behandlingen av Nasjonal Transportplan i år. **Bodø Arbeiderparti er bekymret for levetiden av nåværende rullebane og ber om at den nye rullebanen er operativ før 2024.**

Bodø Arbeiderparti forventer videre at det holdes god framdrift både i det kommunale planarbeidet i Bodø kommune og i Forsvarets kartlegging og opprydding av miljøforurensning.

Forslagsstiller: Alstahaug Ap

41 Samferdsel på kysten

Alstahaug Arbeiderparti ber Nordland fylkeskommune legge til rette for et godt tilbud for passasjerer og godstransport langs våre veier på kysten. Mellom 6 og 7000 mennesker bor på øyer uten fastlandsforbindelse på Helgeland.

Hurtigbåter og ferger er innbyggernes eneste vei til fastlandet og til resten av verden. En god og tilrettelagt transportåre er livsnerven til befolkningen langs kysten. Nordland Fylkeskommune og nasjonale myndigheter må legge forholdene til rette på en slik måte at det fortsatt er liv laga for menneskene og et næringsliv i sterk vekst. Havrommet er tilrettelagt med en unik tilgang og evig leveranse av mat til en sterkt økende befolkning i verden.

Alstahaug Arbeiderparti er bekymret for at et dårligere tilrettelagt samferdselstilbud vil gjøre det vanskeligere å tiltrekke seg kompetanse og sårt tiltrengt arbeidskraft. Som igjen betyr fraflytting og øker en allerede igangsatt og økende sentralisering.

Alstahaug Arbeiderparti krever at det fortsatt skal være passasjer og godsførende ferger og hurtigbåter langs kysten, og spesielt hurtigbåtruten til Træna, Vega og Bodø videreføres for å gi beboere en sikker helårlig kommunikasjon til viktige regionssenter som har et godt handelstilbud, og godt tilrettelagte offentlige tjenester som sykehus, tannhelsetjeneste, tingrett, videregående skoler med et godt utdanningstilbud.

Forslagsstiller: Narvik Ap

42 Fersk fisk trenger dobbeltspor!

Bakgrunn: Nord-Norges grønne sjømatkorridor må sikres en sammenhengende god standard i NTP 2018-2029.

Forslag: Fra Skutvik i Salten i sør til Rypefjord i Finnmark i nord, benytter lakseslakteriene Ofotbanen til eksport av fersk sjømat. Bil til Narvik og tog videre til Oslo for eksport på elektrifisert jernbane sparer naturen for 90.000 tonn Co2 hvert år og næringslivet for store transportutgifter. Togtransport koster en femtedel av prisen for vogntog Narvik-Oslo. Samfunnet spares for slitasje av veinett og ikke minst for ulykker.

Ofotbanen står for halvparten av all fersk sjømattransport fra havbruk ut av sitt nedslagsfelt. I tillegg kommer villfanget fisk, særlig under Lofotfisket.

Sjømattransportene via Narvik-korridoren kommer langs E10 vestfra og E6 nordfra. Disse har strekningen fra Bjerkvik til togterminalen sør for Narvik felles. På denne strekningen kjører det flest vogntog av alle strekninger i hele Nord-Norge – og alle kjører tur/retur gjennom Narvik sentrum som derved blir mer og mer alvorlig miljøbelastet. Det er helt avgjørende viktig, for folkehelse og miljø i Narvik og utviklingen av Narvik by, at E6 legges utenom Narvik sentrum.

Størstedelen av sjømattransportene kommer via Hålogalandsveien. De rike sjømatregionene i Lofoten og Vesterålen vil ha vekst i sin produksjon i årene som kommer, og mer miljøvennlige transporter tvinger seg frem av kravet om kutt av 40 % i utslippene fra transportsektoren.

Sjømatnæringen er selv tydelige på at de ikke ser noe alternativ til vei kombinert med jernbane for fersk fisk de nærmeste tiårene.

Av hensyn til den samlede verdiskapingen i Hålogalandsregionen er utbedret og forkortet E10 viktig.

Bil til Narvik og togtransport videre, gjør det mindre attraktivt for utenlandske vogntog å kjøre fisken fra slakteriet. Togtransporten fra Narvik er med å styrke norsk konkurransekraft – og gir færre utenlandske vogntog på krevende norsk vinterføre.

Oppsummert:

Nordområdenes grønne transport-knutepunkt, «Narvik-korridoren», må videreutvikles med dobbeltspor på Ofotbanen, E6 utenom Narvik sentrum snarest, ny vei fra Hålogalandsbrua til Bjerkvik og nye næringsarealer i Narvik Havn.

Hålogalandsveien og innkortingene ved ny kryssing av Tjeldsundet må prioriteres i kommende rullering av Nasjonal Transportplan (NTP).

Forslagsstiller: Vågan Ap

43 Videreføring av Nordlandsbanen fra Fauske til Narvik og videre til Tromsø

Bakgrunn: Det er nå på tide at prosjektet får en seriøs vurdering, knyttet til de positive konsekvensene dette kan få for landsdelens næringsliv.

Forslag: Nordland Arbeiderparti bes arbeide for en forlengelse av Nordlandsbanen, i første omgang fra Fauske til Narvik og deretter til Tromsø.

Forslagsstiller: Vågan Ap

44 Nytt samferdselskart for Nordland

Bakgrunn: Vågan opplever en stadig usikkerhet rundt fremtidig samferdselskart for Nordland.

Forslag: Vågan AP ber Nordland AP utrede et nytt samferdselskart for Nordland, som innebærer en helårlig drift av hurtigbåt og ferge med daglige avganger. Vågan AP ber Nordland AP samtidig å utrede muligheten for en større bilførende katamaran på strekningen Svolvær/Hamarøy/Steigen/Bodø som en eventuell erstatning for dagens Skutvik ferge og Hurtigbåtforbindelse.

Forslagsstiller: Ballangen Ap

45 Båtforbindelse til Evenes lufthavn

I framtidig samferdselsplan for Nordland er det bl.a. foreslått nedleggelse av hurtigbåtruten mellom Kjeldebotn og Evenes, et tilbud som benyttes av 15000 passasjerer årlig. Dette må ikke skje da alternativet vil bli betraktelig dårligere. Reisetiden fra Ballangen/Tysfjord til Evenes flyplass vil bli over dobbelt så lang med privat bil, og flere timer lengre ved å benytte offentlig kommunikasjon.

Det planlegges stor utbygging på Evenes flyplass med flere hundre framtidige arbeidsplasser, noe som innbyggerne, og ikke minst våre ungdommer kan finne attraktive, hvis hurtigbåtruten opprettholdes. Det finnes dagpendlere i dag som må slutte i jobben dersom båtruten forsvinner. Denne forbindelsen er med på å knytte Ofotenregionen tettere sammen, også med tanke på mulig framtidig kommunestruktur. Trafikktettheten gjennom Narvik sentrum vil ikke akkurat

reduseres ved foreslått løsning, en by som allerede har store forurensningsproblemer med dagens trafikknivå.

Vi synes det er dårlig distriktspolitikk å ta fra Ballangen/Tysfjord dette tilbudet som har vært en suksess i 24 år. Vi tror også at billettprisen over fjorden med fordel kan, om så fordobles, hvis økonomi er avgjørende for å beholde hurtigbåtruta.

Forslagsstiller: Sortland Arbeiderparti

46 Vesterålsruta må utbedres

Vesterålsruta, fylkesveg 82, fra Sortlandsbrua i nord til og med Strandskog i sør er etter hvert blitt ei gate med mye trafikk og store utfordringer for å kunne håndtere trafikken. Den er utfordrende for de myke trafikantene, den er utfordrende for framkommelighet og den er utfordrende for utvikling av Sortland.

Trafikken gjennom gata har økt betraktelig de siste årene og den er nå den fylkeskommunale veien med størst gjennomsnittlig trafikk i døgnet. Sortland er en av 10 byer i Nordland som er definert som regionsenter i Nordland. Da stilles det forventninger til at Sortland skal kunne ivareta større regionale funksjoner. For å kunne bli det regionsenteret som det er potensiale for, og som Nordland fylkeskommune har lagt opp til i sine planer må Vesterålsruta bli prioritert.

Sortland ligger strategisk til med et stort omland og kan tilby service, handel, utdanning og arbeidsplasser til over 30 000 mennesker. Derfor er også Sortland interessant for flere som ønsker å etablere seg i kommunen. Vi har mange aktører som vil bygge og etablere seg på Sortland. Vi opplever nå at for hver etablering som søkes, blir det krav til nye kryssløsninger og krav til trafikkanalyser. Dette er en uholdbar situasjon som må gjøres noe med så fort som mulig. I tillegg har Sortland kommune planlagt å bygge ny brannstasjon og eventuelt samlokalisering med flere blålysetater som også vil gi følger for de trafikale forholdene i Vesterålsruta.

Sortland Arbeiderparti kan ikke møte framtidig utvikling med stopp eller innsigelser fra vegmyndighetene. Det er åpenbart at tiltak må settes inn, og det er store forventninger til at dette må løses snarest.

Sortland Arbeiderparti krever derfor at Vesterålsruta med kryssløsninger blir endelig planlagt slik at det kan gi forutsigbarhet for videre utvikling av Sortland.

Forslagsstiller: AUF i Nordland

47 Gård- og fiskerisparing for ungdom

Bakgrunn: I dag er det vanskelig for ungdom å etablere seg innen flere områder. AUF i Nordland ønsker det skal være enklere for ungdom å etablere seg innen gårdsbruk og fiskeri.

Vi mener det er viktig å fokusere på å etablere arbeidsplasser innen bærekraftige og miljøvennlige næringer.

Å starte opp med gårdsbruk og fiskeri krever en stor startkapital.

For å kunne skaffe seg nødvendig utstyr mener vi det er nødvendig med en ordning lik Boligsparing for Ungdom (BSU). Staten bør tilby et incitament med høyere rente til ungdom for sparing til kjøp av sitt første gårdsbruk og/eller mindre fiskefartøy. Jordbruk og fiskeri er næringsområder AUF i Nordland ønsker større interesse for blant ungdom. Da bør det legges tilrette for at ungdom skal kunne etablere seg innen feltet.

Forslag: Opprette en statlig ordning med incitament for høyere rente ved sparing til kjøp av første gårdsbruk eller mindre fiskefartøy for ungdom.

Forslagsstiller: Styret

48 Ressursene i nord skal gi industriell utvikling

Norge er en energinasjon. Tilgangen til rimelig, fornybar kraft gjennom vannkraften har bidratt til utviklingen av en konkurransedyktig kraftforedlende industri i Norge, ikke minst i Nordland. Industrien skaper store verdier og mange arbeidsplasser. Nordland Arbeiderparti vil satse mer på industri i nord, som en viktig del av nordområdepolitikken. Vi har mange fortrinn, blant annet rik tilgang på naturressurser, høy kompetanse og konkurransefortrinnene som ligger i den norske modellen. Ambisjonen om å ta ressursene våre i bruk, både på land og i havet, må kjennetegne norsk industripolitikk.

Havet, landbruket, skogressursene, mineralforekomster, vann og vindkraft gir store industrielle muligheter, og petroleumsnæringen flytter gradvis nordover. Naturressurser i kombinasjon med teknologi og høy kompetanse gir store muligheter for framtiden, og Norge har en sterk industrikultur vi vil bygge videre på. Samspillet mellom de store industribedriftene og leverandørindustrien er avgjørende for å utvikle framtidens industri.

Nordland Arbeiderparti vil legge til rette for industriell utnyttelse av vannkraftressursene, da kraftforedlende industri gir høyere verdiskaping og sysselsetting enn eksport. Nordland Arbeiderparti sier derfor ja til mer industri og nei til bygging av flere utenlandskabler. Vi vil også legge til rette for kraftforedlende digitalindustri i nord.

De norske nordområdene er rike på naturressurser og har et betydelig overskudd av fornybar energi. Det er også store muligheter for å øke kraftproduksjonen. Utnyttelse av naturressurser på land og til havs blir stadig viktigere, og livskraftige lokalsamfunn er en forutsetning for at dette kan skje på en bærekraftig måte. Utnyttelse av ressursene i nord må derfor gi størst mulig lokale og regionale ringvirkninger, og nordområdepolitikken må slå fast at det er knyttet en sosial kontrakt til fellesskapets ressurser i nord. Foredling av ressursene gjennom industriell utnyttelse må være en hovedstrategi for framtidens næringspolitikk.

Forslagsstiller: Styret

49 Et sterkt landbruk i hele landet.

Vi blir flere mennesker både i Norge og i Verden, og matproduksjonen må derfor økes. Nordland Arbeiderparti mener at landbruksproduksjonen i Norge må øke i takt med befolkningsutviklingen, og at Nordlands-landbruket skal ha samme produksjonsvekst som landet forøvrig. Skal vi nå disse målene, må landbrukspolitikken legge til rette for et sterkt landbruk i hele landet, med økt lønnsomhet for alle bruksstørrelser.

Dagens H/FRP regjering fører en landbrukspolitik som trekker i feil retning. Dette forsterkes i landbruksmeldingen som nå er til behandling i Stortinget. Meldingen gir få muligheter for vekst i norsk matproduksjon, og endringene som foreslås vil føre til sentralisering av landbruket.

Nordland Arbeiderparti vil arbeide for et framtidsrettet og sterkt landbruk i hele landet. Mest mulig matjord må tas i bruk, og det må derfor satses på både små og store bruk. Skal vi ha landbruk i hele landet, må regjeringens ensidige favorisering av de store brukene stanses. For Nordland og Nord-Norge vil videreføring av denne politikken være dramatisk, da vi i hovedsak har små og mellomstore bruk.

God lokalprodusert mat blir stadig mer populært, og undersøkelser viser at folk ønsker levende distrikter og velstelt kulturlandskap. Den geografiske produksjonsfordelingen – kanaliseringspolitikken – er avgjørende for å utnytte landbruksarealene i hele landet, og må videreføres. Regjeringens forslag om å sentralisere norsk melkeproduksjon gjennom å kutte ned på antall melkekvoteregioner må derfor stanses.

Regjeringen legger opp til å redusere samvirkeorganisasjonenes rolle i landbruket. Dette vil være et stort steg i feil retning, og vil utfordre distriktslandbruket først. Landsdekkende samvirkeorganisasjoner sikrer lik pris til produsenter i nord og sør, og setter landbruket i stand til å levere trygg og fersk mat gjennom hele året. En deregulering slik regjeringen legger opp til, vil

innebære at areal går ut av drift og vil gi en betydelig sentralisering av produksjonen av egg, svin, melk, kylling og kjøtt for øvrig.

Nordland Arbeiderparti mener det Arktiske Landbruket må løftes fram som en stor mulighet Norge bør satse mer på i fremtiden. Norge er alene i verden om å ha et arktisk landbruk av noe omfang, og mesteparten av produksjonen foregår i Nordland. Vi mener at satsingen på dette regionale fortrinnet må videreføres og intensiveres gjennom St.meld.nr. 11. Det må også bevilges midler til denne satsingen, og prosjektet «Mye lys og lite varme» har pekt på viktige momenter som bør legges til grunn.

Regjeringens forslag til endringer i landbrukspolitikken har så langt vært preget av forverring, kutt og liberalisering, og ikke en forenkling slik H/FRP prøver å fremstille det. Nordland Arbeiderparti ber Stortinget forsterke satsingen på landbruk i hele landet med en spesiell satsing på det arktiske landbruket ved behandling av landbruksmeldingen.

Forslagsstiller: Styret

50 Fisken må gi større verdiskaping i kystsamfunnene

Nordland Arbeiderparti mener at fisken i havet er fellesskapets eiendom, og skal forvaltes i evighetens perspektiv. Den viktigste målsettingen for norsk fiskeripolitikk må være å skape trygge helårsarbeidsplasser både i fiskeflåten og på land, samt størst mulig verdiskaping i kystsamfunnene våre. Derfor mener Nordland Arbeiderparti at ressursrenten fortsatt skal tas ut i verdiskaping og arbeidsplasser langs kysten. Arbeidsplasser i fangstleddet og på landsiden må ses i sammenheng for å sikre bærekraftig økonomi, og foredlingsgraden i norsk sjømatnæring må økes. Havressursloven, Deltakerloven og Fiskesalgslagen utgjør grunnmuren i norsk fiskeripolitikk, og må videreføres.

Fiskeripolitikken må bidra til jevnere råstofftilgang gjennom hele året, for å sikre driftsgrunnlaget for både mottaksanlegg og industribedrifter. Også den minste flåten må i større grad gis et driftsgrunnlag som sikrer aktivitet gjennom hele året. Dette vil bidra til bedre rekruttering til fiskeriene, og fornyelse av også den minste flåten. Åpen gruppe er en viktig rekrutteringsarena, fordi den gjør det mulig å komme inn i fiskeryrket uten å kjøpe kostbare båter med kvote. Nordland Arbeiderparti mener det i tillegg må etableres bedre finansieringsordninger for ungdom som ønsker å investere i fartøy og kvoter. Antallet rekrutteringskvoter må økes, og det må opprettes et rekrutteringsfond.

Kystflåtens leveranser er avgjørende for landindustrien, da den representerer omlag 70% av totalkvoten. Det er et mål for Nordland Arbeiderparti å opprettholde en variert flåte, både i forhold til størrelse og geografi. Dagens fangstmønster er

svært utfordrende for en landindustri som ønsker å være leveringsdyktig hele året. Nordland Arbeiderparti mener derfor at reguleringene må brukes aktivt til å fordele fisket over hele året.

Totalkvoten har over tid hatt ei fordeling mellom kystflåte og trålere med omlag 70/30. Nordland Arbeiderpartis utgangspunkt er at stabilitet rundt dette har en egenverdi. Selskaper som ikke oppfyller sine konsesjonsforpliktelser bør imidlertid fratas sine kvoter. Nordland Arbeiderparti mener at disse kvotene bør reforderes til båter som forplikter seg til å overta forpliktelsene, og oppfylle dem til de tilgodesette industrianleggene.

Fiskerihavnene er avgjørende infrastruktur for sjømatnæringene, og gode havner er et være eller ikke være for både flåten og landindustrien. Høyres og FrPs havnestrategi har skapt stor usikkerhet langs kysten, da de fleste kommunene ikke vil være i stand til å overta havnene slik regjeringspartiene ønsker. Nordland Arbeiderparti mener det er avgjørende at statlige fiskerihavner videreføres, og vil fortsette kampen mot det som i realiteten betyr nedbygging av fiskeriavhengige kystsamfunn.

Mye av sjømatproduksjonen skjer på fergeavhengige øyer eller i tynt befolkede områder langs kysten. Nordland Arbeiderparti mener det er behov for å tenke helhetlig og nytt om sammenhengen mellom transportsystemene, uavhengig om det er staten eller fylkeskommunen som er veieier. Det er et statlig ansvar å legge til rette for gode transportløsninger fra kyst til marked, og fylkeskommunene må settes i stand til å utvikle fylkesveinettet, inkludert fylkesfergene, i samme takt som det statlige veinettet.

Forslagsstiller: Styret

51 Sats på kultur!

Kultur er ikke et luksusgode eller et overskuddsfenomen, men en helt nødvendig søyle som samfunnet vårt hviler og vokser på. Samfunn uten en trygg kulturell bakgrunn vil gi form uten ide, ord uten mening, historie uten forståelse, liv uten retning og et folk uten identitet.

Nordland Arbeiderpartis viktigste virkemidler i kulturarbeidet i Nordland har vært den kulturelle spaserstokken, den kulturelle skolesekken, kulturkortet for ungdom, distriktsmusiker-ordningen og den nordnorske kulturavtalen samt styrket samarbeid mellom kulturaktører. Men vi vil mer, og vil utvikle kultursatsingen videre.

Reiseliv er den raskest voksende næringen i verden og er et av tre satsningsområder i Nordland fylkes innovasjonsstrategi. Kultur- og

opplevelsesnæringene danner et viktig fundament for utviklingen av reiselivet i landsdelen og til lokal verdiskaping og utvikling. Det vil derfor være av stor betydning for Nordland å følge opp satsningen på kulturnæringene og bidra til å styrke innovasjon og utvikling i denne sektoren. Nordland Arbeiderparti støtter også arbeidet med å få VM i alpint til Narvik og arbeidet med å fremme Bodø europeisk kulturhovedstad i 2024.

I tillegg til å påpeke betydningen av kultur- og opplevelsesnæringen, vil Nordland Arbeiderparti trekke fram tre områder som bør følges nærmere opp: film, industrihistorie og arkitektur.

Film

Nordland Arbeiderparti mener det er viktig å styrke filmproduksjonen i nord. Gjennom visuelle produksjoner i nord løfter vi bransjen, bidrar til styrket identitet gjennom de gode historier fra nord, samt markedsfører landsdelen på en god måte. Nordland Arbeiderparti vil derfor gjøre insentivordningen forutsigbar, slik som ordningene fungerer i flere andre land, f eks Island. Nordland Arbeiderparti mener at de regionale filmfondene bør styrkes.

Industrihistoren

I Nordland finnes en fortelling som er for lite formidlet: Vår nære industrihistorie. En historie som har fungert som en løftestang for Nordland og hele det nordlige Norge. En historie som har sin bakgrunn i Teknisk Forening av Det Norske Arbeiderparti, og kom frem gjennom «Jernkomiten av 1936». Deres arbeid ble avbrutt av krigen, men ble umiddelbart tatt opp igjen når freden kom. Med stort flertall vedtok Stortinget at jernverket skulle ligge på Mo i Rana. Argumentasjonen ble bygd på tre pilarer: tilgjengelighet, tilgang på kraft og tilgang på malm.

Utviklingen av dette eventyret, både historien om kraftutbyggingen og malmutvinningen, fortjener en langt større plass i vår historie. Nordland Arbeiderparti mener det bør være et fylkeskommunalt og et nasjonalt mål å få formidle denne historien.

Arkitektur

Det offentlige rom er ikke en privat sak. Vi påvirkes av våre omgivelser, også arkitektur. Mye av den moderne arkitekturen utfordrer oss. Det har i de senere år blitt avholdt konferanser om arkitektur og det er kommet opp bygg som utfordrer. Nordland Arbeiderparti mener det er viktig å drive ytterligere frem diskusjonen om hvordan vårt offentlige rom skal utvikles rent fysisk og vil støtte initiativ som fremmer diskusjonen og bidrar til å utvikle arkitekturen videre.

Nordland Fylkeskommune skal nå utvikle en ny kulturstrategi. Nordland Arbeiderparti vil bidra til at de punkt som her er nevnt bør gis plass.

Forslagsstiller: Styret

52 LoVeSe

Norge ligger fremst i verden i utvikling av havbasert olje- og gassaktivitet. Petroleumsnæringen er et av grunnlagene for utvikling i relaterte næringer som verftsindustri og skipsfart. Den er også viktig for næringsvirksomhet med stort potensial slik som havbruk og havbasert fornybar energi. Derfor er olje- og gassvirksomhet en avgjørende del av Arbeiderpartiets strategi for å gjøre Norge verdensledende på næringsutvikling knyttet til havet.

Arbeiderpartiet vil legge til rette for fortsatt aktivitet og verdiskaping fra petroleumsvirksomheten. Næringen sysselsetter 250.000 ansatte, og bidrar med enorme verdier til fellesskapet. En aktiv næringspolitikk vil sikre oljenæringen forutsigbare rammebetingelser som gjør det mulig å opprettholde kompetanse og gjøre langsiktige investeringer.

Havområdene utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja har de senere årene fått stor oppmerksomhet. Områdene er svært viktige for fiskerinæringen, samtidig som det antas å finnes store forekomster av olje og gass. Området har også store naturverdier, og reiselivet knyttet til Lofoten er i sterk vekst. Områdene er viktige for mange.

All menneskelig virksomhet medfører risiko. Det gjelder også petroleumsvirksomheten, som både har potensiale for konflikt med andre næringer, og som ved eventuelle utslipp kan medføre betydelige skader på natur og miljø. Til tross for at det er samlet inn store mengder data og generert mye ny kunnskap de senere årene, er det fortsatt stor usikkerhet og uenighet om hva som er riktig i forhold til disse områdene.

I erkjennelsen av dette har programforslaget en klok og samlende tilnærming. Arbeiderpartiets linje i petroleumspolitikken har alltid vært en skrittvis og forsiktig tilnærming til nye områder, samt at næringen skal bidra til regionale og lokale ringvirkninger. Interessesmotsetningene knyttet til områdene utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja tilsier at denne tilnærmingen forsterkes her.

En konsekvensutredning av Nordland 6 vil klargjøre om og eventuelt hvordan det kan drives petroleumsvirksomhet i hele eller deler av området. Områdene Nordland 7 og Troms 2 skiller seg fra Nordland 6 på flere måter. Det vil derfor være klokt å avvente revidering av den helhetlige forvaltningsplanen for områdene, før man eventuelt setter i gang med konsekvensutredning av disse områdene.

På denne bakgrunnen støtter Nordland Arbeiderparti forslaget til programformuleringer om olje og gass, og anbefaler landsmøtedelegasjonen å arbeide for et samlende forlik i landsmøtet.

